

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՍՈՒՐԷԹՐ, ԽԸԹԹՐ, ՀԻՒՄԸՅՈՒՆ

ՄՈՒՃԻՊԻՆՃԷ ԱՄԵԼ ՕԼՈՒՆԱ

ԻՒՍՈՒԼԻ ՄՈՒՀԱՔԵՄԵՅԻ ԹԻՃԱՔԵԹԷ ՏԱՅԻՐ

ՆԻՋԱՄՆԱՄԷ ՏԻՐ

ՊԸՊՐ, ԷՎՎԷԼ

ՏԵՂԱՆԸՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ՊԵՏ ՈՒ ԲՈՒՅԵԹ ՎԵ ՖԱՍԼԸ ՊԵՅԱՆԸՆՍԵ ՏԵՐ

ՖԱՍԼԸ ԵՎՎԷԼ

Իսթիսադերն սայիր սորո

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Զե՛ս պիր խթիտա վերադայր սահինէ իւզէրե
նէ մուհարրեր արզուհալ իլէ պէյան օլունուր :

ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Արզուհարտե եեվմ վէ շէհր վէ սէնէ Թարիթլերի
վէ միւտաաի վէ միւտաաիւն ալէյհին իսմ ու շէօհրեթ
վէ սանաթլերի վէ իգամեթիւհահլերի վէ միւտաաի վէ
եա միւտաաիւն ալէյհ թէպասայր Տէվլեթը ալյե-
տէն օլմատրգլարը հալտե՝ գանդը տեվլեթ Թէպասարն-
աան պուլունսուգլարը վէ միւտաաիա իլէ խիւլասայր

էտիլէսի վէ տալանին գանդը մահքէ մէջի թիճարէ թա-
 ան բույէթ օլունմասը խուսուսարը թահրիբ դըլն-
 մագ վէ արդուհալ աախի սահխալի թարաֆընտան իմ-
 զա վէ եա թէմհիր օլունմագ ըտըմ արը : խուսուս-
 թը մէշըուհայը ճամի օլմայան արդուհալ մագսու-
 աէյիլ տիր :

Ի Ի Չ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Տալանին գանդը թիճարէ թ մահքէ մէջինտէ բու-
 յէթ օլունմասը իգթիզա իտեճէյի մասատէսի պէր վէ չ-
 հի աթի թաային ու պէյան օլունուր :

Լ Ի Կ Ե Լ . Միտտաի տալանը միտտաիւն ալէյհին ⁽¹⁾
 իգամէ թիկեահի վէ օլմասարը հալան մու-
 վագգաթէն պուրունտուղու վէ եախոտ մէն-
 շէի խատիա օլան էշէանին թէահհիււ վէ
 թէպիմ օլունտուղի վէ եա ագճէնին թէե-
 աիյէ օլունաճաղը մահալըր մահքէ մէլըրին-
 աէն հէր գանդըրնտա միւրատ իտէր իտե
 ֆասլ ու բույէթ իթաիրմէյէ միւգթէտիր
 տիր :

Ս անիան . Ը իրքէթը խուսուսիյէտէն մաստա հէր պիր
 շիրքէթ ազարնտան վէ եախոտ իարրճտէն
 պիր շախար ախար թարաֆընտան շիրքէթ ա-
 լէյհինէ օլունան աալա՝ օլ շիրքէթ պագը
 օլտուգճա , մէրքէղի մահքէ մէլի թիճարէ-
 թինտէ , վէ էյէր շիրքէթ միւնֆէսիխ օլուս-
 տա մուհաստպէսի գաթ օլունմուշ իտէ՝ շիւ-
 րէրէատէն միւտտաիւն ալէյհ օլան քիմէմնէ-
 նին իգամէ թիկեահի թիճարէ թ մահքէ մէսին-
 տէ ֆասլ ու բույէթ դըլնըր :

Ս անէն . Պիր շախար միւ թէ վէ ֆանին սահաղը մաթ-
 լուսըր թարաֆընտան վուգու պուրան տալա՝

(1) Միտտաիւն ալէյհ մի թէտտաի օլտուգու հայտէ , միտտաի պուն-
 լարն պաշըճարըրնտան պիրինին իգամէ թիկեահի մահքէ մէլի թիճա-
 րէթէնտէ տալանըր բույէթ իթաիրէպիլըր :

միւթէ վէ ֆանրն թէրէքէսի հէնուզ թագսիմ
օլունամուչ օլունուղի հալտէ , թէրէքէ գան
ղի մահալտէ թագսիմ օլունուր խէ օրանդն
մահքէմէի թիժարեթինտէ վէ թագսիմ օ
լունմուչ պուլունտուղի թագտիրտէ , միւտ
տաիւն ալէյճ օլան վէրէսէնին իղամէթ
կեահէլէրինին մէնտուղ օլունուղի թիժարեթ
մահքէմէլէրինտէ բույթթ գըլընդը :

Բարդիան :

Իֆլատէ միւթէայլ իգ տափա⁽¹⁾ , շախար միւֆ
լխին իղամէթկեահի մահքէմէի թիժարեթ
թինտէ բույթթ օլունուր :

Բարդիան :

Պիր տալանրն բույթթի էսնատրնտա օլ տա
վայա միւթէայլ իգ օլարագ թէահհիւտ վէ
քէֆայլթ մատտէլէրինտէն տօրայր տիկէր
պիր տափա հիւտուս իտէր խէ , տափայր
հատիտէ՝ տափայր ապիյէնին բույթթ օլուն
տուղի մահքէմէի թիժարեթէ հէվալէ օ
լունուր . ֆագաթ տափայր ապիյէնին միւ
ճէրրէտ տափայր հատիտէտէ միւտտաիւն
ալէյճ օրան քիմսէյի քէնաի մահալի մահքէ
մէսինտէն պաշգա պիր մահքէմէյէ իհզար
միւրտտիլէ թանի՝ օլունմուչ օլունուղի հա
լէն վէ եա պաղը էվրագ վէ սէնէտաթ տէ
լալէթիլէ սապիթ օլուր խէ , օլ հալտէ
թէահհիւտ վէ քէֆայլթ տափատրնտա միւտ
տաիւն ալէյճ պուլունան շախտրն իհզար օ
լունտուղի մահքէմէտէն նաղըր տափայլ
հագգ ու սէլահիլէթի վար տըր :

ՏԵՕՐՏԻՒՆ ՃԻՒ ՄԱՏՏԷ

Տէրի սէտտէթտէ թիժարեթ նեղարեթը ճէլիլէսի
ճանիպլնտէն վէ թաշտղարտա՝ էն պիւլիւք մահալի

(1) Իֆլատէ միւթէայլ իգ տափա , Իֆլատան թէվլիւտ իթմիշ վէ
Իֆլատը էսնատրնտա վագի օլմուչ վէ հուտուսի անձագ Իֆլատը վու
չուինէ միւթէվրագը պուլունմուչ օլան միւնաղաթ տըր :

մէհմուրի Թարաֆըրընտան հէվալէ օլունմատըզձա
Թիճարէթ մահքէմէլէրինտէ արզուհալ գապուլ օլուն
մայաճագ տըր :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Արզուհալըն հալալէ գըլընարըր ագիպինտէ հալի
օլտուղի տալա իչլուն մախտուս պիր միւսպաշըր Թային
օլունուսլ, մէհմուրիյէթինի միւսպէյլին եէտինե պիր
փուսուլա վերիլէճէք տիր :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Թէրաֆէյնին սուրէթը ճէլլ ու իհզարը պէյանընտա տըր :

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԵ

Թէրաֆէյնին պիր եէվմը մուսպեհնտէ մահքէմէյէ
ճէլլ վէ իհզարլէրի, արզուհալլէրին տէֆթէրլէրէ գայու
լէրի Թարիլի սըրասընձա իճրա օլունուր, ֆագաթ
միւսթէաճէլ օլան տալալէր միւսթէանա տըր :

ԵԻՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իհզար փուսուլաար իքի նուսխա իւզրէ օլարագ
թիւրքճէ վէ մահալլինտէ էքսէրիյէթ իւզրէ միւս
Թասամէլ օլան սաիր լիսանճէ Թահրիր օլունարագ րէյիսի
մահքէմէ Թարաֆընտան իմըլա վէ մահքէմէ միւհրիլլէ
թէմհիր օլունաճագ տըր :

ՍԻՔԻՉԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իհզար փուսուլաարնտա եէօլմ վէ շէհր վէ սէնե Թա
րիլլէրի վէ միւտտաի վէ միւտտաիւն ալէյհին իամ ու
շէօհրէթ վէ սանաթլէրի վէ իգամէթիկեհնլէրի վէ Թէ
պասի էճնէպիլէտէն օլտուգլարը հալտէ գանըր տէվ
լէթ Թէպասարնտան պուլունուտուգլարը վէ մուսպաշըր
լարըն իամ ու շէօհրէթ վէ մահալլէրիլլէ մէնտուսլ օլ
տուգլարը տաիրէ, վէ միւտտիա իլէ իսիւլասաի էտիլ
էսի վէ գանըր մահքէմէտէ բույէթ օլունաճագը վէ

Թարաֆէյնին մահքէմէտէ հազըր օլմալարը իչին վիրիւ
լան մէհիլ վէ եախօտ Թապին օլունան կիւն պէյան վէ
Թարին օլունուր . վէ խուսուսանթը մէշուհայը ճամի
օլմայան փուսուլա՝ զայրը միւթէպէր Թութուլուր :

Տ Օ Գ Ո Ւ Զ Ո Ւ Ն Ճ Ո Ւ Մ Ա Տ Տ Ե

Թարաֆէյնին իգամէթկեահլէրի Լ յվրօիա վէ Լ սիա
գըթալարընտա վագըր Սէմալքի պէրրիյէի Օսմանիէտէ
պուլունտուղու հալտէ , մահքէմէտէ հազըր օլմալարը
իչին վիրիլէն մէհիլ . ինզար փուսուլասընըն քէնտիլէրինէ
Թէպլիզի Թարիխինտէն իթիպարէն սէքիզ կիւն օլուպ
Ֆագաթ Թարաֆէյնին իգամէթկեահլէրի մահքէմէնին
պուլունտուղը մահալէ պէհէրի ալթը սաաթ իթիպա
րիլէ հէր գաչ մէրհալէ խտէ , հէր մէրհալէ իչին մէհիլ
մէգըիւր իւղէրինէ պիր կիւն զամմ օլունաճագ տըր :

Օ Ն Ո Ւ Ն Ճ Ո Ւ Մ Ա Տ Տ Ե

Ղէրպ օլունաճագ օլան քիմէսնէնին իգամէթկեահլը
մէմալքի էճնէպլիէտէ օլուպ տա՝ մէմալքի մահրու
սէտէ պուլունմասը ճիհէթիլէ պիղզաթ քէնտիլինէ
ինզար փուսուլասը Թէպլիզ օլունտուղու հալտէ , եա
լընըզ պուլունտուղու մահալին մէսաֆէսի իթիպարիլ
լէ միւտտէթը մէհիլ զամմ օլունուր . Ֆագաթ իճապը
Թագտիրինտէ՝ իչպու միւտտէթը մէհիլ րէյիս Թարա
ֆընտան տահա Թէմսիտ օլունասպիլիր : Տալա մէվաու
տը միւսթէաճէլէտէն օլուղու հալտէ , միւտտաինին
խթիտաի մախուսը իւղէրինէ , րէյիս՝ միւտտէթը
գալիլէ զարֆընտա վէ եախօտ Թարիխի իթիտանըն
իթէսի կիւնիւ տէր հալ միւտտաիւն ալէյին ճէրպի
նէ միւպատէրէթ իտէպիլէճէյի միսիլու , մուգթաւ
գայը հալէ կէօրէ միւտտաիտէն Թէրէթթիւպ իտէպի
լէճէր Թաղմինաթըն իֆասիլուն քէֆալէթ վէ Թէէ
մինաթը լաղըմէ ալտըգտան սօղրա , վիգայէի հուգուգը
զըմընտա միւտտաիւն ալէյին էշէաի մանգուլէսինին
զապթ ու հըֆընա բուխսաթ վիրէպիլիր :

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Անխֆէն պէյան օրուհաւորը իւզրէ , միւտակթը
 գալիլէական ճէլլը վէ ինչորք քէյֆիլէթի թարաֆէյիտէն
 իգամէթիկեանք օրմայան շախա հազգընտա վէ միւթէ-
 հէյէթի հարէթէթ օրան սէֆինէլէրին էակվաթը վէ
 գուժանեապը վէ թայիֆէսի վէ թամիրի մատակէրին-
 ակ վէ նէվլ գոնթրաթօրարը վէ համուլէ սէնէպէրի
 միսիլու տախը պիլ ճիւմլէ միւսթաաճէլ օրան վէ մու-
 վաղգաթան հիւքմ ու իճրա գըրնմապը լաղրմ կէլան
 սատմլլի թիճարէթը պահրիլէ խուսուպարընտա տա-
 իս ճարի օրապիլի :

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Պահրէ մէյէ ինչորք օրուհաճաղ շախարն իգամէթ-
 կեանք Ափուսիա վէ Արիա գըթապարընտա վաղի մէմու-
 վիլի պէրիլլէի Օսմանիլէ խարըճընտա օրարաղ մէմու-
 վիլի պահրիլէսինտէն Գրոպրա վէ Արիա վէ աիկէր
 ճէլլապիլը Պահրը Սէֆիա իսէ իրի այ . վէ էրնէ մէ-
 մալիլի Օսմանիլէտէն Աֆրիգա վէ սէվաճիլը Շըմալի-
 յէսինտէ վաղը մահաղէր իլէ մէմալիլի Շահանէյի
 հէմհուտուա օրան մէմալիլի էճնէպիլէական իսէ՝ աթթ-
 այ . վէ Ափուսիա գըթաօրնտա մէմալիլի մահրուսէյի
 հէմհիւտուա օրմայան մէմալիլի էճնէպիլէական իսէ՝ ալ-
 թը այ . վէ զիլը օրուհան մէմալիլիտէն պաշգա Աֆրիգա
 վէ Ամէրիգա վէ ճէլլապիլը պահրը մուհիթակ վաղը
 մէմալիլի պախտէական իսէ՝ պիլ սէնէ մէհիլ իթա օրու-
 հուր : Պագաթ ակվիլթը Ալլիլէ իլէ մուհարիլ օրան
 պիլ ակվիլթին մէմալիլիտէ պուլսէնուր իսէ՝ մուայ-
 էէն օրան մէհիլ իրի գաթ հէտաղ օրուհուր :

ՕՆ ԻԻՉԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Ինչորք փուսուլտարնիլն պիլ նուսիտար ինչոր օ-
 րուհաճաղ քիմանիլն պիլգաթ քէնտուսիլն վէ էսիսու
 իգամէթիկեանք քէնտուսիլէ տարին պուլսէնուսիլ

բայցա վէ եա խրոմէ թքեարլարընտան պիրինէ մուսա
չբբ մարիֆէ թիլէ ի թա վէ թէսլիմ օլունուր :

ՕՆ ՏԵՕՐՏԻՌՆ ՃԻԻ ՄԱՏՏԻ

Իհզար փուսուլասընըն իհզար օլունաճադ քիմէս
նէյէ մու թլագա իգամէ թկեահնաէ թէսլիմի իգթի
ղա ի թմէյիսլ, խարըճաս թէսասուիւֆ օլունուր վէ կէ
միտէ տախի սլուլունուր խէ եէտինէ ի թասը ճայիլ
տիր :

ՕՆ ՊԵՇԻՆ ՃԻ ՄԱՏՏԻ

Միւսաչբբ իհզար փուսուլասընըն պիր նուսիասը
նը օլ վէճհ իլէ իհզար օլունաճադ քիմէսնէյէ վէ եա
խօս իգամէ թկեահնաէ սլուլունան ագբասադ վէ եա
խրոմէ թքեարլարընտան պիրինէ պիլ ի թա ախկէր նուս
խասընը տախի թէսլիմ օլունան քիմէսնէ թէրաֆըն
տան իմղա վէ եախօս թէմհիր ի թաիրուսլ մահքէմ
գալէմ օտասընա թէսլիմ վէ խասէ խաէճէր տիր :

ՕՆ ԱԼԹԱՆ ՃԸ ՄԱՏՏԻ

Իհզար փուսուլասը թէսլիմ օլունաճադ շախ եա
ղը պիլմէտիկինի վէ միւհրիւ տախի օլնասընըն պե
յան վէ եախօս իմղա վէ թէմհիր էյիլմէրաէն իս
թինքեաֆ խաէր իտէ, օլ հալաէ միւսաչբբ իհզար
փուսուլասընըն մահալլէ մու ի թարը իլէ մէրգու մին
կրի նէֆէր գօճուսընա սէպէսլինին թահրիլ վէ թաս
րիհիլէ պերասլէր զիրլէրինի իմղա վէ թէմհիր ի թաիր
ւէճէր տիր :

ՕՆ ԵԻՏԻՆ ՃԻ ՄԱՏՏԻ

Իհզար օլունաճադ շախ թէսլիմի էճնէպլիտէն
օլնուղու հալաէ իհզար փուսուլասընը մէնուսլ օլ
տուղու սէֆարէթ գօնասլուս վէ եա թէրճիւմանը
փասըթասըյլէ թէսլիլ վէ ի թա օլունաճադ լայրմ կէ
լիւ, վէ միւսաչբբըն եէտինաէ գտըճադ ախկէր նուս

խասը տախի մու մախլէյհիւ մատէն պիրխիսնէ կէօրիւլէ միւշ օլտուզուճու միւշիր խմլա իթաիրիլէճէք տիր :

ՕՆ ՍԻ ՔԻԶԻՆՃԻ ՄԱՏՏԻ

Կէչէն ալթը մատտէտէ մու հարրէր շէրայիթէ թէ մամիլէ բիայէթ օլունմատրղը հալտէ , թէպլիլ խուսուսու քէէն լէմ եէբիւն հիւքմիւնտէ ստտ օլունուր :

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԻ

Միւպաշըրըն գուսուբունտան նաշի իհզար փուսուլաարնըն իթիպարտան սուգուլթունա հիւքմ օլունտուղու հալտէ , միւպաշիր խլթալ օլունան փուսուլա վէ մուհաքէմէ մատրաֆլարըրն իթասընա , վէ իգլթիլա խտէրսէ թէրաֆէյնին վազը օլան դարար ու զիյանլաըրնըն թաղմինինէ մահքիում օլա պիլիր . իճապընա կէօրէ մէէմուրիլէթինտէն տախի թարտ օլունա պիլիր :

ԵԻՐՄԻՆՃԻ ՄԱՏՏԻ

Իհզար փուսուլաար մահքէմէի թիճարէթէ իհզար օլունաճագ օլան , էվիլէլա՝ պիր խտարէի միրիյէ վէ եա պէլէտիլէ խտէ , մէրքէղը խտարէլէրի մահալինտէ իգա մէթկեահլէրի ստտ օլունան գալէմլէրինէ վէ պաշ մէմուրլէրի եէտինէ , վէ մէրքէղը խտարէ օլմայան մահալէրտէ տախի մուայէէն մէէմուրլէրինին քէնտիլէրինէ վէ եա գալէմլէրինէ .

Սանիէն . Թիճարէթ շիրքէթլէրի խտէ , պաղի օլսուգճա իգամէթկեահլէրինտէ միւտիրլէրի , վէ միւտիրլէրի օլմատրղը հալտէ շիւրէքեատէն պիրխիս եէտինէ վէ եա իգամէթկեահլինէ .

Սալիսէն . Իֆլաս հալի վէ եախօտ աահապը մաթլուպուն հէյեթթը մէճմուսար խտէ , սընտրգլար եանի վէբիլլէր եէտինէ վէ եա իգամէթկեահլէրինէ թէպլիլ վէ իթա օլունուր .

Բապիան . Իհզար օլունաճագ քիմէսնէլէրին մէմալիլի մահրուսէտէ մալիւմ պիր իգամէթկեահլէրի վէ եախօտ

մահալը սիւքնալէրի օլմատըը հալտէ , իհզար փուսու-
լասը մահքէմէ րէյիսինին էմրլլլէ տալանըն հէվալէ օ-
լունատուղը մահքէմէյի թիճարէթ տիլանխանէսինէ-
թաալիգ վէ պիր սուրէթի տախի զաղէթալարա , վէ
պա խուսուս իհզար օլունաճագ քիմէսնէնին քէնտի
լիսանը իւղրէ թասլ օլունան զաղէթայա տէրճ իլէ
իլան գըլընըր :

Խամիսէն . Իհզար օլունաճագ քիմէսնէ մահքէմէի
թիճարէթին տախրէի հիւքմիւ խարըճընտա պիր մա-
հալտէ մուգիմ իսէ , իհզար փուսուլասը պիրա թէէ-
իիր քէնտուսընէ թէպլիղ վէ իթա օլունմագ իւղրէ
րէյիսի մահքէմէ թարաֆընտան թահրիր օլունաճագ
պիր մէքթուպէ լէֆֆէն օլ մահալըն պիւյիւք մէէմու-
րինէ իրսալ օլունուր վէ պու մէքթուպը միւպաշիր
փուսթա գալէմինէ կէօթիւրէրէք թէպլմինի միւշիր
պիր գըլթա միւվէրրէիս վէ մէմնուր իլմ ու խապէր ա-
լլայ կէթիրէճէք տիր :

Սատըսէն . Իհզար օլունաճագ շախս մէմալլիքի էճ-
նէպլիյէտէ մուգիմ օլտուղը հալտէ իհզար փուսուլասը
սէրիան իգամէթկէահինէ իսալ օլունմագ իւղրէ քէ-
զալլըք րէիսի մահքէմէնին պիր գըլթա թահրիրաթընա
լէֆֆէն ումուրը խարիճիյէ նէզարէթինէ իրսալ օլու-
նաճագ տըր :

Ի Ի Չ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Ֆ Ա Ա Լ

Թիճարէթ մահքէմէլէրինտէ մուհաքէմաթըն ալէնի օլմատը , վէ ումուրը
զապըթանըն սուրէթը իճրատը պէյանընտա տըր :

Ե Ի Ր Մ Ի Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Մէհաքիմի թիճարէթտէ վէ տիլանը խաթինաֆտա
մուրաֆաաթ ալէնէն իճրա օլունուր . ֆադաթ ալէնի
մուհաքէմէ թագտիրինտէ մուճիպը ար վէ խիճալէթ օ-
լաճագ պիր շէյ օլտուղը վէ Եախօտ սայիր կէօնէ պիր
մահզուրը գալի պուլունտուղը հալտէ պատէ հու սէպէպ
ու իլլէթի թիճարէթ նէզարէթինէ պէյան օլունմագ շար-

Թիցլէ մուրաֆաանըն սլէնի օլմայարադ իճրասընա մէճ
լիսճէ պիթ թէղէ.բ.բիււր դարար վիբիլէպիլըր :

ԵՒՐՄԻ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Լննաի մուհարէմաթտէ մէճլիս օտարարընըն ու մոււ
մուրու զապրթասըր բէյիս պուլուհան զաթա մուհալ
վէլ տիր :

ԵՒՐՄԻ ԻԻՉԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԵ

Մէճլիսաէ խթիմաի մուհարէմաթ իչին խարրճտան
պուլուհաճադ.բիմէսնէլէր, լէվազմը էտէպէ բիպէթլէ
սիւբիւթ իւղըն տուրաճադ վէնիզամըն վիգայէսի իւ
չիւն բէյիս թարաֆընտան հէր նէ էմը օլուհոււր խէ,
տէր հալ թէմամիցլէ իճրա գըլընաճադ արը :

ԵՒՐՄԻ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԵ

Լննաի մուրաֆաասա՝ հէր բիմ օլուր խէ օլուհն
սիւբիւթ իթմէզ վէ եախօտ թարաֆէյնին իֆատէլէ
բի վէ ազանըն բէլամիլէրի վէ կէրէր բէխին էմը ու
թէնպիհնի վէ մահ.բէմէնին հիւքմ ու դարարը հազգըն
տա թահաին վէ եա թագպիհնի միւթէզամմին պիր
կեօնա իչարէթ վէ հազարէթ խոէր եախօտ հէր նաւ
սըլսա կիւբիւթիւ վուգուինէ սէպէպ օլուրտա բէխ
թարաֆընտան օլուհաճադ էմը ու թէնպիհնէ իթաէթ
իթմէզ խէ, գալգըպ կիթմէլէրինէ էմը օլուհարապ ին
գըլսա իթմէտիկի հալտէ տէրագապ ախլ ու կիբիթթ
օլուհոււպ բէյիֆիցլէթ պիր մահալին զապրթ տէֆթէ
բինէ գայա վէ իչարէթ վէ բէխին պիր գըթա մէմհուր
փուտուլըսըլա եիրմի տէօրթ սաաթ հապս օլուհապ
իւղըն թէվգիֆտանէյէ իրապ գըլընըր :

ԵՒՐՄԻ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Կիւբիւթիւլէ սէպէպ օլան բիմէսնէ մահ.բէմէյի
թիճարէթ մէմուրընտան օլուհու հալտէ, մաու
տէյի սապըգատա պէյան օլուհան ճէզատէն պաշգա

պիրինձի տէֆա պիր այտան զկտակ օլմամադ իւղըն
մէհմուրիյէթինտէն թէպլիյա օլունուր :

Մահքիում օլան մէհմուր պու հիւքմ իւղէրինէ իւ
թինաֆ իթմէ պիլէ իշպու միւճաղաթ պիլա թէվլիֆ
իճրա օլունուր :

Ե Ի Բ Մ Ի Ա Լ Թ Ը Ն Ճ Ը Մ Ա Տ Տ Ի

Մանրն վէ եա սայիր մէհմուրիյնի մահքէմէնին իճ
րայի մէհմուրիյէթլէրի էմնապնտա նամուսունա աօ
գունմադ վէ եա պունկարը իխաֆէ իթմէք միտիլու
հարէքէթէ ճէտարէթ իտէնկէր , րէխոն թահրիքէն
վուգու պուլամադ էմրի իւղէրինէ տէք հալ սիղու
կիրիֆթ իլէ թէվլիֆիտանէյէ իրապ օլունուր , վէ եիր
մի տէօրթ սաաթ զարֆրնտա պիլ իսթինթադ թէօհմէ
թինի իսպաթ իտէր սուրէթլէ մէհմուրու ճանխպին
տէն եափրլամադ թաղրիք իւղէրինէ եիրմի տէօրթ
սաաթտան պիր հաֆթայա գատար հապսէ իրգա վէ
եիրմի պէյապ պէչլիյէ գատար ճէղայի նաղաի ախլ իլէ
տախի միւճաղաթ օլունմապնտա մահքէմէ թարաֆրն
տան հիւքմ օլունուր , միւթթէհիմ տէրապապ ախլ
ու կիրիֆթ օլունմաադըը հարտէ տախի , ալէյհինէ
սալիֆ իւղըրը ճէղալէր զըյապէն հիւքմ օլունուր ֆա
գաթ պու սրապտէ եափրլամադ իլամրն քէնտառնինէ
վէ եա իգամէթկեահինէ թէպլիլի թարիխինտէն օն
կիւն միւրուրինէ գատար կէլիպ հապս օլունմադ իւղ
րէ քէնտալիլինտէն կէլիք իտէ , օլ հարտէ տէֆի սաալա
յէ հաղըր օլուր :

Ե Ի Բ Մ Ի Ե Ի Տ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Միւթթէհիմ պալատէ մէղքիւր ճէղալէրտէն է
չէտա միւճաղաթէ շայան կէօրիւլուր իտէ , օլ հարտէ
ճէղա գանուենամէսի ահքեամրնա թաթպիլիկէն , մու
հարէմէ վէ թէէտիպի իճրա օլունմադ իւղըն քէյֆի
յէթ իճապ իտէն ճիւնհա վէ ճինայաթ ախվանրնա հէ
վալէ գրլըրըր :

ՏԵ՛ՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԼ

Թարաֆէյնն մահքեմէյե կելմէլերի վէ տալանըն օուրէթը բույէթի պէ.
յանընտա սրը :

ԵՒՐՄԻ ՍԵՔԻՉԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Թարաֆէյն մահքեմէյե պիղգաթ կելմէյե վէ եախօտ
վէքեալէթը միւթէպէրէ իթասիլէ վէքիլ իրսալ էյլէ-
մէյե մէճպուր պուլունաճագլար տրը, վէքեալէթը միւ
թէպէրէ, ասըլ տալայը վագաայա մախսուս օլմագ իգ-
թիղա խէր խէ տէ, օլ տաալայը շամիլ օլապիլէճէք
վէքեալէթը մութըգա տախի միւթէպէր ատտ օլու-
նուր : Իչ պու վէքեալէթ սուրէթը բէսմիլէտէ վէ եա-
խօտ եալընըղ միւվէք.բիլին միւհր վէ եա իմգասիլէ
թանգիմ օլունմուշ պիր սէնէտէ վէ եախօտ իհգար
փուսուլասը իւղէրինէ թահրիր օլունապիլիպ, ֆագաթ
սուրէթը բէսմիլէտէ օլմատըղի թագտիրտէ իմգա վէ
եա միւհր՝ միւվէք.բիլին օլտուղու, խասմի թարաֆըն-
տան թաստիգ օլունմագ իճապ խտէր :

ԵՒՐՄԻ ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՄԱՍՏԵ

Վէքեալէթնամէ մուրաֆատան էվիլէլ մահքեմէ
պաշ քեաթիպինէ իպրագ օլունուպ թարաֆընտան կէօ-
րիւլմիւշ տիւր տէյու պիլա խարճ շէրհ վէրիլմէք լա-
ղըմ տրը :

ՕԹՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՄԱՍՏԵ

Հիչ պիր քիմէսնէ միւթէպէր վէքեալէթնամէյի հա-
միլ օլմատըղճա վէ եախօտ մահքեմէ հուղուրինտէ
թարաֆէյնտէն պիրի ճանիպիլնտէն թէվքիլ գըլընմա-
տըղճա վէքեալէթ խտէմէղ :

ՕԹՈՒՉ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Մէհաքիմի թիճարէթ վէ տիվանը իօթինաֆտէ
բույէթ օլունաճագ տաալիտէ բէխս վէ աղասի վէ
քեաթիպ վէ թէրճիւմանիլէր վէ մուպաշըրէրի՛ կերէք

մէհմուր օլտուղլարը մահքեմէտէ վէ կերէք մահալլը սայիրէ թիճարէթ մահքեմէլէրինտէ ասհապը տաավլը յէ վէքեայլէթ իտէմէյէճէք տիր :

Փագաթ մարր իւզ զլէքը մահքեմէ մէհմուրլէրի մէհաքիմի թիճարէթ վէ աիվանը իսթինաֆտէ քէն տու տավալէրի իչին սիզլաթ մուհաքեմէ օլունմազա սէլահլիլէթլէրի օլտուղու միսիլու , զէվճէլէրինէ վէ քէնտուլէրինին վէ զէվճէլէրինին էսրա վէ էճտաա վէ էվլատ վէ անֆատլէրինէ վէ վասիսի պուլունտուղլարը էէթիմլէրէ միւթէալիգ տավալէրտէ վէքեայլէթ իտէ սիլիլլէր :

ՕԹՈՒԶ ԻՔԻՆՃԻ ՄՍՏՏԷ

Պէհէր հալ թէրաֆէյն իսթիմա օլունմազ իւզլէ սիզլաթ մէճլիտէ կէլմէլէրինէ րէսմէն տախի գարար վէրիլէսիլիլ , ֆագաթ կէլմէլէրինէ սիր մանիի շէրի օլտուղու թագաիրտէ իսանէլէրինէ կիտուպ թագրիլլէրինի ալմազ իչին մահքեմէ ազասընտան սիրի մէհմուր գըլընըր : Սէհմուրու մումաիլէյհ մահքեմէ քեաթիսլէրինտէն սիրիլլէ թէրաֆէյնին գանուհէն մէմու օլան տէրէճէտէ ագրասպա վէ միւթէալիգաթընտան օլմամազ իւզլէ իքի շահլտի սիլ իսթիսհասպ թագրիլլի ալընաճագ շախարն իֆատաթընը թահրիլ , վէ մէզքիւր քեաթիսլ վէ շահլտլէրէ տախի իմզա վէ էա թէմհիլ իթաիրէճէք տիր :

ՕԹՈՒԶ ԻԻԶԻՒՆՃԻՒ ՄՍՏՏԷ

Թէրաֆէյն սիզլաթ մահքեմէ հուղուրինէ կէլիստէ մուրաաֆանըն իւք մէճլիսինտէ նէթիճէի հիւքմ լահիգ օլամատըղը հալտէ , մահքեմէնին պուլունտուղու մահալտէ իգամէթիլէտհի օլմայան թարաֆ , օլ մահալտէ սիր իգամէթիլէտհի թայինինէ մէճպուր օլաճագ , վէ իչպու իգամէթիլէտհի տախի մահքեմէնին զապթ տէֆթերինէ գայա ու իչարէթ գըլընաճագ սըր , վէ իգամէթիլէտհի թային էյլէմէտիկի հալտէ մահքեմէ

Թէրաֆրնասն թէպիղի լազըմ՝ կէլէն մէվաա վէ լահիգ
 օլաճազ հիւքմ տախի քէնաուսինէ պիլտիբիլմիշ կիպի
 միւթէպէր օլմազ իւզրէ մահքէմէ գալէմ օտասրնա
 թէպիղ օլունաճազ արր :

ՕԹՈՒԶ ՏԵՕՐՏԻՒՆԾԻԻ ՄԱՏՏԵ

Մախասէմէ խիթամ պուլմաղասն էվիլէլ Թէրա
 ֆէյնտէն պիբի վէֆաթ էլէտիքան , վուգուի վէֆա
 լմը վէրէսէսի Թարաֆրնասն աիկէր Թարաֆա ուսու
 լի վէչհիլէ թէպիղ օլունաճազ արր , վէ պու հալտէ
 մուհաքէմէյի վազասնրն իթմամ վէ բույէթի զրմնրն
 տա աիկէր Թարաֆ տախի միւճէտաէտէն արզուհա
 թագաիմիլլէ միւթէվէֆանրն վէրէսէսինի ճէլլ վէ
 իհզար իթաիբմէյէ մէճուր օլուպ , իթաիբմէտիյի
 Թագաիբտէ քէնաիսինէ վէֆաթ խուսուսուհուէն թէպ
 լիզինտէն սօղրա մուհաքէմէյէ տայիբ հէր նէ Լափրըր
 վէ նէ գարար վէրիլիբ իսէ քէէն լէմ Եէքիւն հիւք
 միւնտէ սաո օլունաւր :

ՕԹՈՒԶ ՊԵՇԻՆԾԻ ՄԱՏՏԵ

Մատաէի անիֆէտէ պէյան օլունաուզու իւզրէ մու
 հաքէմէյի վազասնրն իթմամը բույէթի զրմնրնտա ճէլլ
 վէ իհզար օլունան վէրէսէ միւտաէթը մուայէնէ զար
 ֆրնտա մահքէմէյէ կէլմէտիլի հալտէ , միւթէվէֆանրն
 հիյնի հայաթընտա վուգու պուլմուշ օլան մուհաքէ
 մաթ իգթըզասը իւզրէ զըյապէն ֆաու ու բույէթ օ
 լունաւր . ֆագաթ օլ վէչհիլէ մահքիւմ օլան շախարն
 աէֆի տալայէ սէլահիլէթի օլաճազ արր :

ՕԹՈՒԶ ԱԼԹԸՆԾԸ ՄԱՏՏԵ

Հէքքէս տախարնը խաղաթէ մէճուր օլուպ իսէ
 մէտիլի հալտէ , խատասարնտան տագրթ օլուր , ֆա
 գաթ Թահիֆ ֆասրնտա պէյան վէ Թասրիհ օլունա
 ճազը վէչհիլէ խաղաթտէն աճիլ օլան Թարաֆրն աիկէր
 Թարաֆա Եէմին իթաիբմէյէ հագզըր օլաճազ արր :

ՕԹՈՒՁ ԵԿՏԻՆՃԻ ՄԱՍՏԻ

Իսպաթը միւտախա զըմնընտա իպրազ օլունան է վրայ տիկէր թարաֆտան գապուլ օլունմայ, վէ եա ինքեար վէ եախօտ սախթէ օլտուզու իտախա օլունուսրտա սահխալի թարաֆրնտան մտամուլուն պիճ օլմաւոր հագգընտա իտրար օլունուր իտէ, խաթթ վէ խաթթէմ թահղիւ վէ թաթպիղի ֆտայընտա պէյան օլունաճագ ուսուլ վէ գախէյէ թէվիֆիղէն թահատուխա իտէն իշպու միւնազանըն հտամ ու ֆտայընա աէկին տարլ տախանըն բույէթի թէէխիւր օլունուր : Գապաթ էվրագը մէզքիւրէ տախանըն իպարթթ օլտուզու պիր գաչ մտատեաէն պիր իրխաինէ միւթէպըիւ պուլունուսրտու հարաէ պունուն իշին ախիկըլէրի թէէխիւր օլունմայարագ բույէթ վէ հիւքմ օլունուր :

ՕԹՈՒՁ ՍԵՔԻՁԻՆՃԻ ՄԱՍՏԻ

Բույէթը մուհատեպէ վէ մուպէնէի էվրագ վէ տէֆաթիր վէ եախօտ միւշքիւլ վէ տօլաշրգ տախանըն էթրաֆըլէ թահղիւ վէ թէֆթիլի խուսուսըրի զըմնընտա թարաֆէյնի պիր գօմխախօնա վէ եախօտ հաւքիմէրէ իհալէսի իղթիլա էյէտլիլի հալաէ, մահքէմէնին պիր գարարը խատախի իլէ թարաֆէյնի պտտա էլ խաթիմա միւմքին օլտուզու սուրէթատ սուլճ իթմէյէ վէ օլտունտօրղը թագախրաէ տախանըն ուսուլը գանունիլէսինէ թաթպիղէն պիթ թատպիւ էքսէրիլէթը արա իլէ էսպրայը մուճիպէսինի հավի թանղլմ օլունաճագ պիր գըթա բաբօրթօ իլէ բէէյ վէ գարարլարընը պէյան էյլէմէք իւզրէ իւչ վէ եա պէշ գօմխէր եախօտ հարէմ նասպ ու թային օլունուր : շու գատարքի իխթիլաֆր արա վուզուինտէ պու բէէյլէրին հէր պիրի էսպագ ու իլլէթլէրիլէ պէրապէր մէզքիւր բաբօրթօտա վէ եախօտ ախիկէր պիր բաբօրթօ իլէ պէյան օլունաճագ տըր :

Գօմիասիոն բարբօրթօսու մահքէմէնին գալէմ օտաւ
 արնա վերիլուպ՝ ըէյիսի մէճլիս թարաֆընտան թային
 օլունաճագ կիւնտէ թարաֆէյն հաղըր օլուպըրը վէ
 եա ուսուլի վէճիլէ չաղըրըուպ կէլմէտիքլէրի հալտէ
 լէտէլ գրաա՝ օլունաճագ իֆատաթ վէ իթիրազաթ
 իւղէրինէ մէճլիսճէ պիլ միւղպէրէ թաստիգ վէ եա
 խօտ թաստիլ օլունուր, ֆագաթ միւնաղասայը վագա
 այը հիւքիւմ սըֆաթըլա ըույէթ էյլէմէլէրի զըմիւրն
 տա թարաֆէյնտէն դօմբօմէսօ սէնէտիլէ դօմիասիօն
 աղասընա մէէղունիլէթ վէրիլմիշ իսէ, օլ հալտէ հա
 քէմլէրին գարարնամէլէրի հագգընտա ֆասը մախսու
 սունտա մասթուր ահքեամէ թաթպիգէն հարէքէթ
 օլունուր:

Գ Ը Բ Գ Ը Ն Ճ Ը Մ Ա Տ Տ Ի

Մահքէմէյի թիճարէթ՝ բարբօրթօ ահքեամընըն
 ճիւմիլէսինի վէ եա պաղըսընը ասէմը թաստիգ իլէ
 միւնաղասայը վագասանըն մէճլիսճէ ֆասլի իլիւն բարբօր
 թօտա իղահաթը քեաֆիլէ կէօրէմէտիլի թագտիրտէ՝
 թարաֆէյնտէն թալապ օլունմասա պիլէ միւճէտտէ
 տէն պիր գօմիասիօն թէշքիլնէ գարար վէրիլէպիլըր,
 վէ իչպու գօմիասիօն տախի լիւղըմ կէօրէճէյի իղա
 հաթը սասըգ գօմիասիօն աղասընա սիւալ իթմէյէ
 միւգթէտիր տիր:

Գ Ը Բ Գ Գ Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Գօմիասիօն աղասընըն ինթիխասայընտա թէրաֆէյնին
 իմթինա վէ եա ասէմը իթթիֆագլէրի թագտիրինտէ
 մահքէմէյի թիճարէթ թարաֆընտան ինթիխասպ վէ
 նասպ օլունուր:

Գ Ը Բ Գ Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Մհատ թարաֆընտան պիրինին մահքէմէ աղասըն-

տանն պիրիսի բէտա խոհպիլմէք (1) հազգընտա, ֆասլը մախսուսուհոտէ պէյանն օլունաճագ էսպայը գանուհին յէ գօմիասիօն աղասընտանն պիրիսինն բէտաի հազգընտա տախի ճարի օլուր. շու գատար քի՛ իշպու բէտա մատտէսի աղաի մէղքիւրէնինն նասպի թարիխնտէն իւչ կիւն զարֆընտա մահքէմէի թիճարէթէ արզ վէ թէքլիֆ օլունմագ լաղըմ կէլըր :

ԳԸՐԳ ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՄԱՏՏԻ

Գօմիասիօն աղասը՝ մէհմուրյէթլէրինի պիր քէրրէ գապուլ իթաիքտէն սօղրա, մահքէմէ թարաֆընտանն թաստիգ վէ գապուլ օլունաճագ մէվանիի գավյէ վա գը օլմատըգճա մէմուրյէթլէրինի թէրք իտէմէղ :

ԳԸՐԳ ՏԵՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ՄԱՏՏԻ

Գօմիասիօն աղասընտանն պիրիսինն վէֆաթը վէ էա գապուլ օլունմուչ իսթիֆասը վուգուհնտէ՝ եէրինէ ասէր պիր քիմէսնէ նասպ ու թային օլունուր :

ԳԸՐԳ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԻ

Միւչէվլէչ վէ փիւրիւղլիւ պիր տալանըն թէսհիլի քույէթի իչիւն թարաֆէյնին իֆատաթը վադապլէրի վէ իպրագ իտէճէքլէրի էվրագ մէալլէրի իւղէրինէ պէյանը բէէյ իթմէքսիղլին ֆագաթ քէյֆլէթը հալին վէ էսպայ վէ իլլէթլէրինն իիւրասէթէն պա րաիօրթօ պէյանը զըմնընտա մահքէմէյի թիճարէթ քէնտի աղասընտանն տախի պիրիսնէ օլ տավայը հավլալէ իտէպիլըր : Իշպու րաիօրթօ տախի թէրաֆէյն հաղըր օլուուգլաւը հարտէ մէճլիստէ գրաաթ օլունարագ շայէա պիր կէօնա սէհվ ու զալաթ վուգուա կէլմիշ իտէ թէրաֆէյնին թասհիհ իթաիքմէյէ սէլահիլլէթի օլաճագ տըր :

(1) Թարաֆէյնտէն պիրի աղայը բէտա իթմէք լաֆը՝ բէտա օլունան ա զանըն մուհաքէմէտէ օլունունմասը վէ բէէյ տախի վիլմէմէսի հագ գընտա իսթիմալ օլունուր :

ԳԸՐԳ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԵ՛

Պեր տալանքն տերէճէի թիֆայէտէ թահգիգ վէ
թէտգիգ օլունտուղու մահքէմէճէ անլաջըլտըգտա՝
մուրաֆատնքն խիթամ պուլմուշ օլտուղու՝ բէյիա թա-
րաֆընտան իֆատէ օլունաճագ, վէ պատէհու թարա-
ֆէյն հիչ պիր պէհանէ իլէ իրատը քէլամ իտէմէյիպ
ֆագաթ պաղը իթիրաղմթը վագաստընը միւշիր՝ տէր
հալ բէյիտէ միւղէքքէրէ իթա իտէպիլէճէք տիր :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՓԱՍԼ

Թարաֆէյն մուլաճէհէսինտէ վերիէն հիւքիւմէր հագգընտա տը :

ԳԸՐԳ ԵԵՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ՛

Խիթամը մուրաֆատտան սօղրա թարաֆէյն տիշարը
չքարըլարագ, բէյիսի մէճլիս՝ աղանքն բէյլէրինի թօփ-
լայաճագ տըր, ֆագաթ իթայը բէյտէն մուգատտէմ
խաֆլէն միւղաքէրէյէ լիւղում կէօրիւնտիւլիւ հալտէ
հէյէթը մէճլիս միւղաքէրէ օտատընա չէքիլէպիլէճէք
տիր :

ԳԸՐԳ ՍԵՔԻՉԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ՛

Միւղաքէրէ օլունտուպտա հէյէթը մէճլիս իթայը
բէյէ միւղթէտիր օլապիլտիյի հալտէ՝ տերապաս պէճ-
լիս օտատընա ալտէթ իտուպ, հիւքմիւ թէրաֆէյնէ
պէյան իտէճէք տիր, վէ օլամատըղի թագտիրտէ պէյա-
նը հիւքմքէյիֆլէթի՝ իլէրիտէ օլաճագ մէճլիս կիւնլէ-
րինտէն պիրինէ թաալիգ իլէ՝ պու էսնատէ միւղաքէ-
րէսինի իտէպիլէճէք տիր :

ԳԸՐԳ ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԵ՛

Վ իրիլէճէք հիւքիւմէր բէյիս իլէ պերապէր պիւ-
ճիւմէ աղանքն իթթիֆագ վէ եա էքսէրլէթը արատը
իլէ եանի մէճմուլնին նըսֆընտան ղլյատէսինին պիր
բէյտէ պուլունատը իլէ հատը օլուր :

Ե Լ Լ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Իբրի նեյլի բեէյտէն զիյատէ բեէյ հասըլ օլու պտա օլունլարտան հիչ պիրբսի մեճմուու բեէյլէրին նըսֆընև սան զիյատէսինէ պալիզ օլամատըղը սուբէթտէ, պիթէք բար բեէյլէր թօիլանըլարազ ատէտճէ ագալ պուլունան թարաֆ էքսէր օլան թարաֆլարտան պիրինէ թէ պէիէթ իթմէյէ մեճպուր օլաճագ տըր :

Ե Լ Լ Ի Պ Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Սիւթէսալլինէն իսթիլաֆը արա վուգուինտէ՝ բեյ յիսին վէ եա բիյատէթէ դայիմ օլան զաթըն բեէյի իբր բեէյ մագամընաա թութուլըր :

Ե Լ Լ Ի Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Գարարը հիւքմ, պիրքէրրէ հասըլ օլտուգտա, բեյ յիս թարաֆընտան մեճլիստէ ալէնէն պէյան օլունուր :

Ե Լ Լ Ի Ի Զ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Պալատէ մուհարրէր օթուղ իբինճի մատտէ մուճի պինճէ թարաֆէյնին պիզլաթ կէլմէլէրինէ հիւքիւմ լահիզ օլտուղի սուբէթտէ, կէլէճէքլէրի կիւնիւնիւն տաիի թային օլունմասը լաղմէտէն տիր :

Ե Լ Լ Ի Տ Ե Օ Բ Տ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Թէրաֆէյնտէն պիրինին թահլիֆինէ դարար վըրիւ տիյի հալտէ, հանկի մատտէլէր իւզէրինէ թահլիֆ օլունաճաղը տաիի թասրիհ գըլընաճագ տըր :

Ե Լ Լ Ի Պ Ե Շ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Օարար ու զիյան իթասը հիւքմ օլունմասլիլէ պէրապէր նէ միգտար մեպղաղ իթա օլունաճաղը վէ եա խօտ հէնիւզ մասլիւմ օլամատըղը սուբէթտէ միւսթէ տիսի թարաֆընտան միւֆրէտաթ տէֆթէրինին մեճլիտէ իթասը պէյան վէ թէնպիհ օլունաճագ տըր :

Ի Լ Լ Ի Ա Լ Թ Ը Ն Ճ Ը Մ Ա Տ Տ Է

Մէտեուներն զարար տիտէ օլուստա սահիհէն պիր հալը մուղայիգատա պուլունտուղու թահագգուգ վէ թէպէյիւն ի թախի վէ թէէտիլէյի տէյն իչին քէնաի սինէ պու հալտէն տօլայը պիր վաատէյի միւթէտիլէ ի թասը մէճիւաճէ մինասիպ կէօրիւլաիւյիւ հալտէ, ա սըլ տալանըն հիւքմիլէ պէրապէր վէրիլէճէք վաատէ տախի սէպէպէրի պիլ պէյան ի թա օլունաճագ տըր :

Ի Լ Լ Ի Ե Է Տ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Է

Մէտեուներն մալի տիլէր արաճագըլարընըն իսթիւ տասիլէ սաթըմըր վէ եա հանլի իֆլասը վուգու պուլ մուշ վէ ֆիրար իտիպ ալէյհինէ զըյապէն տալա օլուն մուշ վէ եախօտ հապսէ իլգա դըրըմըր վէ եա տայի նինէ պա սէնէտ վիրմիշ օլտուղու թէէմինաթէ իսալէլ կէթիրմիշ օլտուղու հալտէ, մէտեուներ մէրգում թէէ տիլէյի տէյն իչին պիր մէհիլ իսթիհասալինէ նայիլ օլմա յաճաղը միսիլու, ի թա օլունմուշ օլան մէհիլտէն սա իս իսթիֆատէ իտէմէմէսի լաղըմէտէն տըր :

Ի Լ Լ Ի Ս Է Ք Ի Զ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Է

Թիճարէթ գանուննամէսինին եիւղ օն տէօրտիւն ճիւ վէ եիւղ դըրգ տէօրտիւնճիւ մատտէլէրի մուճիւ պինճէ, պիր բօլիչա սէնէտի վէ եա սըբարըր թահվիլի պէտէլէրինին թէէտիլէսի իչիւն քէգալիք մէտեունա մահքէմէ թէրաֆընտան պիր մէհիլ ի թասը ճայիղ օլա մաղ, ֆագաթ բօլիչա վէ թահվիլի մէղքիւր թիւճար տէն օլմայան քիմէսնէլէր թարաֆընտան իմղա օլուն մուշ օլտուղու վէ պէտէլէրի տախի ումուրը թիճա րէթտէն տօլայը պիր պօրճ օլմատըրը թահագգուգ ի թմիշ պուլունտուղու թագաիրտէ՝ մէտեուներն մէհիլ իսթիհասալինէ հագղը օլուր :

Ի Լ Լ Ի Տ Օ Գ Ո Ի Զ Ո Ի Ն Ճ Ո Ի Մ Ա Տ Տ Է

Ասըլ պիր տիվանըն ըույէթի էսնասընտա պիր մու

վազգալթ խոտիա տախի զուհուր խոխու պ տէ մահքէ-
մէի թիճարէթ կէրէք իշպու խոտիանի մուվազգալթըն
վէ կէրէք ասը տալանըն հիւքմ ու գարարընը վիրէպի
լէճէք տէրէճէտէ պուլունտուղու հալտէ , իքիսինի պիր-
տէն հիւքմ իթմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր , պըսի թագ-
տիրինտէ՝ էվվէլ պէ էվվէլ խոտիանի մուվազգալթը
հիւքմ խոխու , պատէհու ասը տալանըն իճասընա
պագաճագ տըր :

ԱԼԹՄԸՇԸՆՃԸ ՄԱՍՏԻ

Վազը օլան խոտիա պիր սէնէտը րէսմի վէ եա
մէտեուհուն միւթէրիֆ օլտուղու պիր թէահհիւտ վէ
եախօտ իսթինաֆ օլունմամըշ օլան պիր հիւքմի սա-
պըգ իւղէրինէ միւէստէս օլտուղու հալտէ , պունա
տայիր հիւքիւմ լահիգ օլտուգտան սօղրա իսթինաֆը
իչին իսթիտա օլունաա պիլէ , խոտիանի մէգքիւրիւն
հիւքմ ու գարարը իլէ պերասպեր մուվազգալթէն իճրա-
սընա հիւքմ օլունաճագ տըր : Պագալթ պու հալտէ՝ սա-
հիպի խոտիատէն քէֆիլ եա թէէմինալթը գալլիլէ ալընըր ,
վիրէմէտիլի սուրէթտէ , մահքիումպիհ օլան աղճէ պիթ-
թահսիլ , թիճարէթ մահքէմէսինտէ էմանէթէն թէվ-
դիֆ օլունուր :

ԱԼԹՄԸՇ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՍՏԻ

Պիր խոտիա՝ մատտէի սասըգատա պէյան օլունան
խուսուսալթ իւղէրինէ միւէստէս օլմայըպտա իճրասը
միւսթէաճէլ վէ էլլէմ պուլունտուղու հալտէ՝ եինէ
մուվազգալթէն իճրասը ճայիղ օլուպ ֆագալթ տային
թալէպ էյլէտիլի շէյին րէատի զըմնընտա իրայէյի քէ-
ֆիլ իթմէտիլըճէ վէ եախօտ իատէ վէ իֆասընա միւգ-
թէտիր օլտուղունու միւպէյէին սէնէտալթ իպրաղիլէ
թէէմինալթը գալլիլէ կէօսթէրմէտիլըճէ մուվազգալթէն
իճրասը հիւքմ օլունամայաճագ տըր :

ԱԼԹՄԸՇ ԻՒՌԻՆՃԻ ՄԱՍՏԻ

Մահքեմէյի թիճարէթ հիւքմ էյլէտիյի մատտէնին մուվագգաթէն իճրասընը տախի պէրապէրճէ հիւքմ իթմէտիյի սուրէթտէ՝ արթըգ պիր գարարը ակասրէ հիւքմիւնէ միւգթէտիր օլամայլայ, ֆագաթ թարա ֆէյն տիլէտիյի հարտէ հուզուրու տիվանը իսթինաֆ տէ էվլէլ պէ էվլէլ պունուկն հիւքմիւնիւ թալէպ իտէ պիլը :

ԱԼԹՄԸՇ ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՄԱՍՏԻ

Տավասընտա հագսըղ չըգան էշխաս՝ դէյը գանու նուկն եիւզ իքինճի մատտէսինին ահքեամ վէ շէրայիլ թինէ թաթպիգէն խարճը իլամ վէ տայիր նիզամէն մագպուլ օլան պիլ ճիւմլէ տաալի մէսարիֆինի թէէ տիյէյէ մահքիում օլաճագ իսէ տէ, հէր հարտէ վէ հաթթա զիքր օլունան խարճ վէ մէսարիֆ տիկէր թարաֆըն զարար վէ զիյանընա մուգապիլ թութուլմագ իւզրէ հիւքմ օլունաա պիլէ, իշպու հիւքմիւն մուվագգաթէն իճրասը թէճիլիզ օլունամայլաճագ արը :

ԱԼԹՄԸՇ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԱՍՏԻ

Օէյը գանուկնուկն էլլի ալթընճը մատտէսի մուճի պինճէ թանդիմ օլունաճագ հիւքիւմ մագպաթալարը՝ մատտէյի հիւքմ իտէն բէյիս վէ ազանըն իսիմլէրի իլէ թարաֆէյնին իոմ վէ շէօհրէթ վէ միլլիյէթ վէ թէպալիլթ վէ սանաթ վէ մահալը իգամէթլէրինի վէ պէր վէճի մուխթասար իտտիա վէ մաթլուպլարընը վէ տաւանըն քէյֆիլիլթի ճէրէեանի իլէ մէվատտըգանուկիլէ սինի վէ իլէլ վէ էսպասը իլէ գարար ու հիւքմիւնիւ վէ պունուկն պէրապէր իթթիֆագ վէ եա էքսէրիլէթը արա իլէ տէրէճէյի իւլա վէ եա սանիլէտէ հիւքիւմ լահիգ օլաուզունու վէ վագը օլան հիւքմիւն թարիլինի եանի կիւն վէ այ վէ սէնէսինի հալի օլաճագ արը :

ԱԼԹՄԸՇ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԻ

Աննիֆ իւլ պէյան հիւքիւմ մազպաթալարը իւզէրինէ զէյը գանուհուն էլի սէքիզինձի մատտէսի մուճիպինձէ թանղիմ օլունաճագ իլամաթ մահքիում օլան թարաֆըն քէնտիսինէ վէ եախօտ իգամէթկեահինէ թէպլիզ օլունամարդճա իճրա օլունամայաճագ տըր :

ԱԼԹՄԸՇ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԻ

Իլամաթըն թէպլիզի քէյֆլիթի իշպու գանուհուն օն իւչիւնձիւ մատտէսինտէն օն սէքիզինձի մատտէսինէ գատար ճէլպ վէ ինչար խուսուսուհուն թէպլիզի հագգընտա մասթուր օլան ահքեամէ թաթպլիզէն իճրա գըլընաճագ տըր :

ԱԼԹԸՆՃԸ ՖԱՍԼ

Ղըյապէն օլունաճագ հիւքիւն շերայիթի պէյանընտա տըր :

ԱԼԹՄԸՇ ԵԿՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԻ

Պիր տավանըն մէճլիտտէ բույթթինէ թապլին օլունան կիւնտէ իշպու գանուհնամէնին իւչիւնձիւ ֆասլընտա կէօսթէրիլտիլի վէչհիլէ աահապը տալա տալթէթ վէ ինչար օլունուպտա պունլարտան պիրի մէճլիտէ կէլմէքտէն իմթինա էյլէտիլի հալտէ՝ հաղըր պուլունան թարաֆ՝ ղըյապէն հիւքիւմ օլունամարըն թալապ իտէպլիլը . ֆապաթ օլ քիմէսնէնին հաղըր պուլունա մամասը մէվանիլի սահիհէտէն նէշէթ իթտիլինէ մահքէմէ գահիպ օլտուղու հալտէ՝ ճանիպլի մահքէմէտէն օլ տավանըն բույթթի հաֆթապը աթիտէ եինէ օլ կիւնէ թապլիզ իտիլէպլիլէճէք տիր . լաքին եէվմը մէլը քիւրտէ տախի կէլմէտիլի հալտէ թէմէրրիւտ վէ իմթինա իթմիլ օլաճաղընտան , հուղըրինէ ինթիղար օլունամագսըղըն մահքէմէի թիճարթէթ օլ տալապը ղըյապէն ֆասլու հիւքիւմ իտէճէք տիր : Սահքէմէյէ կէ-

լիպտէ մուհարէմէ վէ միւճալէպէտէ իմթինա խոէն
Թարաֆ հաղգընտա տախի օլ վէչնիլէ մուամէլէ օլու-
նաճաղ արը :

ԱԼԹՄԸԸ ՍԵՔՐԵՏՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Մահքեմէյէ կէլմէքտէն իմթինա խոէն՝ միւտտաի
օլտուղու հալտէ, միւտտաիւն ալէյհ քէնտի ալէյհին
տէ օլան իտտիպէ ճէվապ վիլրմէյէ մէճպուր օլմագսը
զըն քէնտիտինտէն պիր շէյ լաղըմ կէլմէյէճէյինէ տաիր
պիր հիւքմի դըյապի Թալէպ վէ Թահսիլ խոէպիլէճէք
տիր : Պիլ պըս մէճլիտտէ հաղըր պուլունմայան՝ միւտ-
տաիւն ալէյհ օլտուղու սուրէթտէ, միւտտաիւնին Թա-
լէպի իւղէրինէ մահքեմէի Թիճարէթ եինէ հիւքմի
դըյապի իթա խոէր խոէ տէ, պուհտա տավաի վագա-
պը պիլ էթրաֆ Թէֆթիշ վէ Թահգիգ խոէրէք մու-
գարինի սահհաթ օլտուղունա քէսպի էմնիլէթ իթմէ-
տիրճէ հիւքմ խոէմէյէճէք տիր :

ԱԼԹՄԸԸ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԷ

Պիր մատտէ իչին մուխթէլիֆ մէհիլլէր իլէ Թարա-
ֆէյնտէն միւթէատտիա էշխաս մահքեմէյէ ճէլպ վէ
իհգար օլունուպ տա պունըարտան պաղըլարը կէլիպ
տիրկէրլէրի կէլմէտիլի հալտէ, պու մէհիլլէրին էն զի-
յատէսի միւնգաղի օլմատըգճա մէրգու մուհտէն հիչ
պիր քիմէսնէնին ալէյհինէ դըյապէն հիւքմ օլունամա-
յաճաղ արը :

ԵԿԹՄԻՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Միթմըշ ալթընճը մատտէտէ պէյան օլունտուղու
վէչնիլէ Թարաֆէյնին մուվաճէհէսինտէ լահիգ օլան
հիւքմ նէ սուրէթլէ Թէպլիղ օլունուր խոէ, Թէմէր-
րիւա վէ իմթինա սէպէպիլլէ դըյապէն լահիգ օլան
հիւքիւմ տախի մահքիոււմ Թարաֆընա օլ սուրէթլէ
Թէպլիղ օլունուր : Նիլէր պիղըլթ շախը մահքիոււմ
վէ եա իգամէթիէահընտա քիմնէսի պուլունամայարաղ

հիւքքմ վէ իլամ քէնտիսինէ վէ ետխօտ իգամէթկեա
հինէ թէպլիղ օլունմագ միւմքին օլամագ իտէ , օլ
հիւքքմ ու իլամըն սուրէթի մագպուղ սէնէտի ախգլյէ
մահպլէտի մուխթարընա վէ մահքիում թէպասպը էճ
նէպլյէտէն իտէ՝ մէնսուպ օլտուղու հիւքիւմէթին մե
էմուրընա թէպլիմ օլունարագ տիկէր պիր սուրէթի
տախի մահքէմէ տիվանխանէտինէ թաալիգ օլունաճագ
տրը :

Ե Է Թ Մ Ի Շ Պ Ի Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Է

Ղըյապէն օլունան հիւքքմիւն պէր մինվալը սապրգ
թէպլիղ թարիխինտէն իթիպարէն օն պէշ կիւն միւ
րուր իթմէտիքճէ իճրասը ճայըղ տէյիլ տիր . մէյէր մե
վատտը միւսթաաճէլէտէն օլուպտա միւստտէթը մէղ
քիւրէնին ինգըղասընտան էվվէլ իճրասընա հիւքքմ օ
լունմուշ օլա :

Ե Է Թ Մ Ի Շ Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Է

Տալէթ օլունուպտա կէլմէյէնլէր ալէյհինէ լահիգգ
օլան հիւքքմ ու իլամը թարիխինտէն նիհայէթ ալթը
այ զարֆընտա իճրասը լազըմէտէն օլուպ իշ պու միւտ
տէթ իչինտէ իճրասընա թէշէպպիւս օլունմատրղը
սուրէթտէ՝ զլքր օլունան հիւքքմ ու իլամ քէէն լէմ
էէքիւն հիւքքմիւնտէ թութուլաճագ տրը :

Ե Է Թ Մ Ի Շ Ի Զ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Է

Ղըյապէն օլունան հիւքքմ ու իլամտէ թարաֆէյն
տէն խարրճ պիր իւչիւնճիւ շախարն զլքր օլունան թա
րաֆէյնտէն պիրինէ պիր շէյ վէրմէյէ վէ ետխօտ եախ
մաղա մէճպուր օլտուղու միւնտէրիճ՝ պուլունսուղու
սուրէթտէ , ֆասըլ աթիտէ մասթուր օլան ահքեամ
մուճիպինճէ՝ զլքր օլունան հիւքքմ ու իլամ ալէյհինէ
տէֆի տալայէ տայիր իսթիտա օլունմատրղընը միւ
պէյյին մահքէմէի թիճարէթին գալէմ օտասընտան
վերիվիշ պիր իլմ ու խապէր իպրագ օլունմատրգճա ի
լամը մէղքիւր՝ օլ իւչիւնճիւ շախս հագգընտա իճրա

ի թախիբ լինելու ճեղք տիր : Իշ պուռ իլմ՝ ու խապէր մատու
տէսի իջին մահ. քէմէի թիճարէ թիւն դալէմ օտասընտա
մախսուսէն պիր տէֆթէր թու թու լուս , ի թիրաղը
ալէլ հիւքմ խոհն քիմէսնէնին թալէպի իւզէրինէ զը
յապէն օլունան հիւքմ ու իլամ՝ ալէյհինէ վուգու
պուլան քեաֆէի տէֆի տավա իսթիտասը թարաֆէյ
նին իսմ ու շէօհրէ թլէրի վէ իլամըն վէ տէֆի տավա
իսթիտասընըն թարիսլէրի իլէ պէրասպէր տէֆթէրը
մէզքիւր տերունինէ դայտ ու իմլա գըրընաճագ տըր :

Ե Ե Տ Ի Ն Ճ Ի Փ Ա Ս Լ

Ի թիրաղը ալէլ հիւքմին շերայի թի պէյանընտա տըր :

Ե Ե Թ Մ Ի Շ Տ Ե Թ Տ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Թարաֆէյնտէն հէր պիրի մահ. քէմէյէ տավէթ օւ
լունուս կէլմէտլի վէ ալէյհինէ զըյապէն հիւքիւմ
լահիգ օլտուղու հալտէ իշպու հիւքմ՝ ալէյհինէ իւ
թիրաղ խոհպիլէճէք տիր :

Ե Ե Թ Մ Ի Շ Պ Ե Շ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Ի թիրաղը ալէլ հիւքիւմտէն միւրատ՝ զըյապէն օւ
լունան հիւքմ ու իլամըն իճրասընա մուխալէֆէթլէ ,
իշ պու հիւքմիւ հանկի մահ. քէմէ վիլմիշ խոհ անտէն
րիւճու ի թմէսինի թալէպ ի թմէքտէն ի պարէթ տիր :

Ե Ե Թ Մ Ի Շ Ա Լ Թ Ը Ն Ճ Ը Մ Ա Տ Տ Ե

Ղըյապէն օլունան հիւքմ ու իլամ՝ մահ. քիուլմ՝ օլան
թարաֆըն մահ. քէմէյէ կէլիպտէ մուրաֆասատան իսթիւ
նա ի թտլինտէն նէշէթ ի թմիշ խոհ՝ իլամը մէզքիւ
րիւն թէպիղի թարիսինտէն օն պէշ կիւն միւրուրինէ
վէ մահ. քէմէյէ կէլմէմէսինտէն նէշէթ ի թմիշ խոհ՝ օլ
հիւքմիւն իճրասընա տէկին ի թիրաղ օլունմասը ճալի
օլաճագ տըր , ֆադաթ պու միւտտէթլէրտէն սօղրա
օլան տէֆի տավա իսթիտալէրինին շայանը դասպուլ օլ
մատըղընա հիւքմ՝ օլունաճագ տըր :

Ե Ի Թ Մ Ի Շ Ե Կ Տ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Ղըյապէնն օլունանն հիւքմ ու իլամ մուճիպինճէ մահքիւմ օլանն թարաֆըն հասպը, վէ մուգատտէմա մահպուս պուլունտուղու հալտէ՝ սէպիլի թախլիյէ օլունամամարնըն թախլիյէսի վէ եա էշէայի մանգուլէ սինինն զապթ ու ֆիւրուխտ վէ եախօտ էշէայի զպըր մանգուլէսինտէն պիրինինն վէ եա պաղըլէրինինն զապթ օլունտուղունուն քէնտիսինէ գանունէն թէպլիղի վէ եա իլամը մէղքիւրիւն խարճ ու մէսարիֆի թարաֆընտան թէէտիյէ օլունմուշ օլմասը, վէլ հասըլ օլ հիւքմ ու իլամըն իճրասընտան զլքըր օլունանն թարաֆըն պէհէմէ հալ խասպէրի օլտուղունու միւշիւր պու միսիլիւ սաիր պիր սէնէտ պուլունմասը իլէ մարը իւղ զլքըր հիւքմ ու իլամ իճրա օլունմուշ ատտ օլունուր :

Ե Ի Թ Մ Ի Շ Ս Ե Ք Ի Զ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Պալատէ պէյանն օլունանն միւտտէթ զարֆընտա վէ աթխտէ մուհարրէր օլանն շէրսցիթէ թէվֆիդէն վուգու պուլանն իթիրաղը ալէլ հիւքմ խթիտասը լահիգ օլանն հիւքմիւնն իճրասընը թէէտիւր խտէճէք վէ ֆաւգաթ եէթմիշ պիրինճի մատտէ մուճիպինճէ մուվագգաթէն իճրասընա գարար վիրիլմիշ իտէ, օլ հալտէ իճրասը թէէտիւր օլունմոյսաճագ տըր : Մաս մա ֆիցհ իշպու իլամ մուճիպինճէ սահիպի հագ օլանն թարաֆ հուգուգունուն վիգայէօի զլմնընտա սէքիլէսթրօ իթտիրմէք կիպի թէտապիրի լաղըմէ իթթիխաղ իթտիրմէյէ հագըր օլաճագ տըր :

Ե Ի Թ Մ Ի Շ Տ Օ Գ Ո Ի Զ Ո Ի Ն Ճ Ո Ի Մ Ա Տ Տ Ի

Իթիրաղը ալէլ հիւքմ զըյապէնն մահքիւմ օլանն թարաֆ ալէյհինէ օլանն հիւքմ ու իլամը ճէրհ խտէճէք էսպապ ու իլէլի միւհթէվի պիր գըթա արղուհալ իլէ վագըր օլուր, զլքըր օլունանն հիւքմ ու իլամընն իճրասը զլմնընտա մուհարրէր օլանն թէպլիղ վարագասը իւղէրիննէ մահքիւմ թարաֆընտանն տէֆի տալա խտէճէյի :

նի միւսեւոյնն պիր շէրհ ետղըլտըղը հալտե մագպուլ
 օլուր խետե թարխիսի շէրհատէն սեքիզ կիւն զարֆընտա
 վէ իճասը թագաիրիինտե իշ պու միւտտեթէ մահալ
 ընն պիւտիյեթինէ կեօրե պեհեր գօնագ իշիւն պիր
 կիւն զամ ու իլավէսիյէ հասը օլաճագ էյամ իշինտե
 իթիրաղը ալէլ հիւքմ արզուհալինի թագաիմ իթմէյե
 մեճպուր օլուպ, իթմէտիյի սուրեթտե անտէն սօղրա
 վիրիլէճէք իսթիտասը մագպուլ օլմայաճագ վէ իճրա
 խուսուսունա տախի տեվամ օլունաճագ տըր :

ՍԵՔՍԵՆԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Անիֆ իւլ պէյան իթիրաղ իսթիտասը իլամը մեզ
 քիւրիւ վիրմիշ օլան մահքեմէյե տեր հալ հեվալէ օ
 լունմագ իւղրէ տերի սեատեթտե խե՛ թիճարեթ նե
 զարեթինէ վէ թաշրատա խե՛ հիւքիւմեթը մահալ ի
 յէնին էն պիւյիւք մեհմուրինէ թագաիմ օլունա
 ճագ տըր :

ՍԵՔՍԵՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իշ պու զէքր օլունան իսթիտա՝ միւսթէտինին խաւ
 մի թարաֆընա պիլա թէէխիր թէպլիղիյէ պերապեր
 պալտտե մուհարրեր օն պիրինճի վէ անը վէլ իտէն
 տիկեր մատտելեր մուճիպլինճէ թարաֆէյն մահքեմէյե
 թապին օլունան կիւնտե կեվմէլերի իշին ճէլպ վէ իհ
 զար օլունաճագ տըր :

ՍԵՔՍԵՆ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Թապին օլունան կիւնտե տալայը վագաա մեճլիսէ
 չաղըրըպ, էվվէլ էմրտե նիզամընա մուվաֆրգ օլուպ
 օլմատըղը, վէ վագթընտա խիլիպ խիլմէտիյի բույեթ
 վէ մուայէնէ օլունաճագ տըր :

ՍԵՔՍԵՆ ԻԻՉԻՆՃԻՒ ՄԱՏՏԵ

Իթիրաղը ալէլ հիւքմ իսթիտասը՝ նիզամընա թէվ
 ֆիգէն թանղիմ, վէ վագթը մուայէնինտե թագաիմ

օլունսուղու թահագոգու գ խտեր խտե , թարաֆէյն զը-
յապէն վիբիլէն հիւքիւմտէն մուգատտեմ պուլուն-
սուգլարը հալէ բիճաթ խտեճէք տիր : Պինա պերին
տավայը վագաատե ուսուլ վէ գավախտի ճարիէսինե
թաթպիգէն կէրէք օլ կիւնտե վէ կէրէք եէվմը ախեր-
տե միւճէտտետէն բույթթ օլունուպ՝ հիւքմիւ էվվէլ
թաստիգ , եախօտ ճէրհ վէ եա խլահ գըլընաճագ
տըր . շու գատար քի՝ զըյապէն օլունան հիւքմիւն
բէտմ ու մէսարիֆի իճապընա կէօրէ զըյապէն մահ-
քիում օլմուշ թարաֆըն հէր հալտե իւհտեսինե պըրա-
ղըլա պիլէճէք տիր :

ՍԵՔՍԻՆ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՄԱՏՏԵ

Իթիրաղը ալէլ հիւքմ մատտեսինին մուհաքէմէսի
իչին թային օլունան կիւնտե սահիպի իսթիտա եինե
մահքէմէյէ կէլմէտիյի հալտե՝ պու քերրէ տախի զը-
յապընտան օլունաճագ հիւքմ ու իլամ ալէյհինե ար-
թըգ իթիրաղ օլունմասը ճաիղ օլամայըպ ֆագաթ պու
վէճհ իլէ զըյապէն մահքիում օլան քիմէսնե տիլէտիյի
սուրէթտե իսթինաֆը տավա իտեպիլէճէք տիր . պիլ
աքս պունուն խասմի եէվմը մէղքիւրտե մահքէմէյէ
կէլմէտիյի թագտիրտե՝ զըյապէն ալէյհինե լահիգ
օլաճագ հիւքմ իւղէրինե պալատե մուհարրէր մէհիլ
վէ շէրայիթ մուճիպինճէ իթիրաղ օլունա պիլէճէք տիր :

ՍԵՔԻՉԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Իթիրաղ իւլ դայր շէրայիթի պէյանընտա տըր :

ՍԵՔՍԻՆ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Պիր տավատե թերաֆէյնտէն օլմայան եանի կէրէք
ասալէթէն վէ կէրէք վէքեալէթէն ճէլպ ու իհղար օ-
լունմամըլ վէ քէնտիսի տախի տախիլ օլմագ իւղըէ իւ-
թիտա թագտիմ իթմէմիշ օլան պիր շախտը սալիսին
զըյապընտան հուգուգունա սէքթէ իրասընը մուճիպ

պիր հիւքմ վագը օլաուղու հալտէ , օլ շախս՝ հիւքմիւ մէզքիւր ալէյհինէ իթիրաղ իտէպիլէճէք տիր :

ՍԷՔՍԷՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԷ

Իֆլաս⁽¹⁾ խուսուսուենտա ըհիգ օլան հիւքմ ու իւ ըամ իլէ հաքէմլէր թարաֆընտան վէրիլէն գարարտան մաստա կէրէք տէրէճէի իւլաուտ վէ կէրէք սուրէթը գաթիէտէ վագը օլան հէր նէվլի հիւքմ ու գարար ալէյհինէ շախսը սալիտին իթիրաղէ հագգը վար արը :

ՍԷՔՍԷՆ ԵԿՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Իթիրաղը սալի՝ իւսուլ⁽²⁾ իւզըէ արղուհալ թագաիւ միլլէ օլուպ , իշ պու արղուհալ՝ ճէրհի միւրատ օլուան հիւքմ ու գարարը վիլմիշ օլան մահքէմէյէ հէվա-

(1) Իֆլաս մատէսինտէ վագը օլան գարարարըն պողտըր իֆլաս քէյֆիլ յէթինին բույէթ վէ իտարէսի հագգընտա իթիրաղ օլուան թուրուգ ու թէտապիրտէն իպարէթ օլուպ , իթիրաղը գասուլ իթմէզ վէ պողըլարը տախի միւճէրրէտ պիր հիւքմ տիր օլուղուենտան ի թիրաղ գասուլ իտէր իտէ տէ պուենուն իլիւն օլուենաճագ իսթիտան նըն միւֆիլս թարաֆընտան սէքիլ վէ ասհասըր մաթուպ թարաֆընտան օթուղ կիւն ղարֆընտա թագաիմ օլուենմար ըղըմէտէն տիր . իֆլաս խուսուսուենա թասյին օլուան մէհմուր վէ սինտիք էանի վէքիլէրին նասպընա վէ թէպոիլլէրինէ վէ մէվճուտ օլան էմվալ վէ էշ էանըն մէհղուենիլէթը ֆիրուլիթինէ վէ պու միտիլու թէտապիրի սալիլէյէ տիր օլան գարար պիրինճի նէվտէն օլուպ , սուր իլանը իֆլաս քէյֆիլլէթինի պէյան իտէն վէ պուենուն թարիիլինի տահա էվիլէլ պիր թարիլտէ նագլ իթարիլէն հիւքմ ու գարարլէր իքինճի նէվտէն տոտ օլուենուր . հաքէմլէրին գարարնամէլլէրինէ կէլինճէ , պուենարըն էշխասը սալիտէ էանի թարաֆէյին ղարըսը հագգընտա հիշ պիր վագթ հիւքմիւ օլամայուպ , ալէյհինէ էշխասը մէրգումէնին իթիրաղէ մէճպուրիլլէթի օլմայարագ քէնտիլլէրինէ այիա վէ բաճի օլմայան պիր շէյ կիպի բէտա էյլէմէլլէրի քէաֆի տիր :

(2) Ալէյհինէ իթիրաղ օլուան հիւքմ ու իլամէ նաիլ օլան քիմէանէ իլէ շախսը սալիս պէյինտա պիր կէօնէ տավա սէպգաթ իթմէմիշ իքէն միւճէտտէտէն վագը օլան իթիրաղէ՝ իթիրաղը սալի իթլագ օլուենուր : Պիլ արս՝ պիր տավանըն բույէթի էօնասընտա թարաֆէյնտէն պիրի ճանիպլենտէն իաղաթը միւտոիայէ տէլիլ օլմուգ իւզըն իպրաղ օլուան իլամը սողըգ ալէյհինէ վագը օլան իթիրաղէ՝ իթիրաղը հատիտի իթլագ օլուենուր :

լէ վէ թարափէյն տախի ուսուլի վէճհլէ ճէլլ ու իհ
զար օլունուր :

ՍԵՔՍԻՆ ՍԵՔՏԻՉԻՆՃԻ ՄԱՏՏԻ

Իթիրաղը հատիսի՝ թարափէյնին ճէլլ ու իհզար
լէրինէ հաճէթ օլմագսրղըն եայընըզ արղուհալ վէ եա
իֆատէի շիֆահլիլէ իլէ օլուսլ՝ ասրլ տալայը բույէթ
իթմէքտէ օլան մահ.քէմէ ճէրհի միւրատ օլունան իլա
մը վէրէն մահ.քէմէտէն պիւլիւք վէ եա օնա միւստալի
օլտուղու հալտէ՝ օնա հալալէ . վէ անըն մատունընտէ
օլտուղու թագտիրտէ՝ թագտիմ՝ օլունաճագ արղուհալ
իլամընըն ճէրհի միւրատ օլունան մահ.քէմէյէ պատ
էլ հէվալէ թէրափէյն տախի ուսուլի վէճհլէ ճէլլ ու
իհզար գըլընըր :

ՍԵՔՍԻՆ ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԻ

Իթիրաղ իւլ զայր մատտէսի՝ ճէրհի միւրատ օլու
նան իլամըն ահ.քէամը իճրա օլունունճայա տէկին ճա
իզ օլաճաղը միսիլու , օլ իլամտա միւնտէրիճ՝ օլան ա
հատը թարափէյն հագգընտա հիւքմիւ իճրա օլունմուշ
օլա տախի , շմտը սալիս իթիրաղէ էսաս իթթիխազ
իթտիկի հուգուգունտան միւրուրը զէման նիզամը ի
ճապընճա սագըթ օլմատըգճա իթիրաղէ գըլամ ի
տէ պիլիը :

ՏՕԳՍԱՆԸՆՃԸ ՄԱՏՏԻ

Շատը սալիս թարափընտան իթիրաղը հատիսի
վուգուլիտէ՝ մահ.քէմէի թիճարէթ իճապընա կէօրէ
օլ տալայը բույէթ իթմէյերէք պագմագտա օլտուղու
ասրլ տալայը ֆասլ իտէ պիլիը . վէ էյէր իթիրաղը մէգ
քիւր իւղէրիճէ լահիգ օլաճագ հիւքիւմ՝ ասրլ տա
վանըն հիւքմիւնիւ թագէիը իտէ պիլէճէյինի հիսս էյ
լէտիլի հալտէ՝ մահ.քէմէի թիճարէթ ասրլ տալանըն
հիւքմիւնիւ իշ պու իթիրաղ իւլ զայր տալատընըն
ֆասլ ու բույէթինէ թաալիգ իտէր :

ՏՕԳՍԱՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իթիրազ իւլ զայր՝ ճէրհի միւրատ օլունան իլամըն հիւքմիւնիւն իճրասընը թէէխիր իթմէզ . ֆագաթ օլ հիւքմիւն իճրասընտան պիր թէհլիքէ վէ եա զարար միւթէպէյիին օլտուղու սուրէթտէ , զլքք օլունան իւ թիրազ տավասընըն հավալէ օլունտուղու մահքէմէի թիճարէթ հիւքմիւ մէզքիւրիւն իճրասընը պիր միւտաէթ թէէխիրէ գարար վէրէ պիլըր :

ՏՕԳՍԱՆ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իթիրազ իւլ զայր մատտէսի մագպուլ վէ էսասլը օլտուղու թահագգուգ էյլէտիյի հալտէ , ճէրհի միւրատ օլունան հիւքմ ու իլամըն եալընըզ մուարըզ օլան քիմէսնէնին հուգուգ վէ մէնաֆիլինէ այիտ օլան ճիւհէթի ճէրհ օլունուպ , գուսուր ահքեամը իպգա , վէ ֆագաթ իլամը մէզքիւրիւն հիւքմիւ գապիլի գլամէթ օլմայան պիր մատտէյէ տայիր իսէ , օլ հալտէ իլամը մէզքիւրիւն օլ իլամտէ միւտտաի վէ միւտտաիւն ալէյհ պուլունանլարա այիտ օլան ճիւհէթլէրի տախի ճէրհ օլունուր :

ՏՕԳՍԱՆ ԻԻՉԻՆՃԻԻ ՄԱՏՏԵ

Պիլ աքս իթիրազ իւլ զայր տավասը զայրը մագպուլ վէ եա պի էսաս օլտուղու թէհագգուգ էյլէտիյի թագաիրտէ , մուարըզ օլան քիմէսնէ պունտան տօլայր տիկէր թարաֆ հագլընտա թէրէթթիւպ իթմիշ օլաճագ զարար ու զիյանը իյֆատան մատա , մահքէմէսանտըղընա եարլմ մէճիտիյէ ալթուընտան իւչ մէճիտիյէ ալթուընտա գատար ճէզայր նագտի իթասընա տախի մահքիում օլաճագ տըր :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԼ

Իսթիյնաֆ շարայիթի հագերնտա սըր :

ՏՕԳՍԱՆ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԵ

Իսթիյնաֆաէն միւրաա՝ զէյը գանուը թիճարէ-
թին օթուղ ալթընձը մատտէսի մուճիպինձէ , աէրէճէի
իւլաաէ մէհաքիմի թիճարէթաէ ըույէթ վէ ֆասլ օ
լունան պիր տափանըն հիւքմ ու գարարընտա պիր հագ-
սըղըգ փուգու սըլըմուշ իսէ , օլ հիւքմ ու գարարը
իսլահ իթմէք աիր :

ՏՕԳՍԱՆ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Օէյը գանուը թիճարէթին օթուղ ալթընձը մատ-
տէսինին թապին իթալի հատտ տախիլինաէ օպարագ
թիճարէթ մահքէմէլէրինին գաթիան հիւքմ իթալի-
լէրի աափալէր՝ միւտտաի վէ միւտտաիւն ալէյհ թա-
րաֆըրընտան պիլ մուփաֆաղա իսթիտա օլունաա տա-
խի իսթիյնաֆ օլունամաղ . հաթաա վիրիլմիշ օլան
իլամնէ տափանըն հիւքմ ու գարարը սուրէթը գաթի-
էաէ օլտուղու պէյան օլունմաա , վէ եախաա իսթի-
նաֆ օլունապիլմէսի հէր նասըլաա թասրիհ գըրընմիշ
պուլունաա , տափայը մէղքիւրէ եինէ գապիլի իսթիյ-
նաֆ օլամաղ :

ՏՕԳՍԱՆ ԱԼԹԱՆՃԱ ՄԱՏՏԵ

Պիլ սքս պիր մահքէմէի թիճարէթ պիր տափանըն
եալընըգ աէրէճէի իւլաաէ հիւքմիւնէ մէէղուն իքէն՝
պու աէրէճէի թէճաուղ իլէ իլամընտա սուրէթը գա-
թիէաէ հիւքմ օլունտուղունու պէյան իթսէ պիլէ ,
օլ մահքէմէնին հիւքմ ու գարարը գապիլի իսթիյնաֆ
օլուր :

ՏՕԳՍԱՆ ԵԻՏԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Սահքէմէի թիճարէթ քէնտուսընէ հափալէ օլու-

նան տալանքն բույնթի քէնաի վէգայրֆը տաիիլինտէ
 օլուպ օլմատըղը հագլընտա վիրտիլի հիւքմ ու գարար
 քէզալիք գապիլի իսթիյնաֆ օլաճագ տըր . ֆագաթ
 պահս օլունան վէգայիֆ մատտէսի տալանքն պիր մահ
 քէմէյի թիճարէթտէն տիկէր պիր մահ քէմէի թիճա
 րէթէ նագլի խուսուսունա տայիր պուլունտուղու
 հարտէ , զէյը դանունը թիճարէթին օթուղ սէքիղինճի
 մատտէսի ահ քէամընա թէվֆիդէն հարէքէթ օլուն
 մասը լողըմ կէլիր :

ՏՕԳՍԱՆ ՍԵՔԻՉԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Մգճէճէ մըգտարը զայրը մուպեէն օլան իտտիա
 իւգէրինէ թէրէթթիւպ իտէն հիւքմ ու գարար տա
 իի գապիլի իսթիյնաֆ օլաճագ տըր . զայրը մուպեէն
 տէնիլէն իտտիա՝ կէրէք հատար զաթընտա թագալիրի
 գըմէթի միւմքին օլամայան , եախօտ միւմքին օլուպտա
 թարաֆէյնտէն թագալիրի գըմէթ գըրընմայան միւտ
 տիտտան իպարէթ տիր . վէ թագալիրի գըմէթ մատտէ
 սի տաիի միւտտաիինն իտտասարնտա եախօտ հինի
 մուհաքէմէտէ թարաֆէյնն վագը օլաճագ իֆատէլէ
 րինտէ պէյան օլունուր :

ՏՕԳՍԱՆ ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՄԱՏՏԵ

Տալանքն հիւքմ ու գարարը հագլընտա օլունա
 ճագ իսթիյնաֆ , միւտտաի վէ միւտտաիւն ալէյհ եա
 խօտ հուգուգճա պունլարըն մագամլարընա գայիմ օ
 լանլար⁽¹⁾ եախօտ առհապը մաթլուպլարը ճանիպլէրին
 տէն օլա պիլէճէք տիր . քէզալիք իսթիյնաֆ եալընըզ
 թարաֆէյն սըֆաթըլա պուլունմուշ օլան միւտտաի
 վէ միւտտաիւն ալէյհ եախօտ պունլարըն մագամլէրի
 նէ գայիմ օլանլար ալէյհինէ իճրա օլունուր :

(1) Թարաֆէյնն հուգուգճա մագամլարընա գայիմ զանլար՝ վէքի վէ
 վէրես վէ վասի վէ սընարբ վէ շիրքէթ միւտտիլէր վէ տէվէթը
 Ալիյնինն իտարէ մէկմարլիլէ պու միւլիլի բիմնէլէր տիր :

ԵՒԻԶԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԷ

Մէհարիոսի թիճարեթիւն հիւքմ ու դարարարը իւզէրինէ տալայր իսթինաֆ իչոււն եիւզ եիրմի կիւն մէհիլ թաային օլունմուշ տուր . մէհիլ մէդքիւր՝ թարաֆէյն հազըր օլունմուշ հարտէ , տալա ֆաալ ու հիւքմ օլունմուշ իսէ՝ սուրեթը իլանին թարաֆէյնէ պիղզաթ մէ եախօտ իգամէթկեահինէ թէպիլիլ թարիսինտէն , մէ եկէր զըյապէն հիւքմ օլունմուշ իսէ՝ օլքիմէսնէ հազըրնտա իթիրաղը ալ էլ հիւքմ իչոււն թաային օլունան միւտաթիւն ինդըլաթնտան իթիպարէն հէսապ օլունաճագ տըր⁽¹⁾ :

ԵՒԻԶ ԳԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԷ

Օկըր օլունան եիւզ եիրմի կիւն միւտաթիւր իսթինաֆ մէմալիքի Օսմանիէտէն իւմ իլի մէ Մնաւօլու մէ Ղեզայրը պահըր սէֆիա մէ Պէրը իւշամ իլէ Մըրըր մէ թարապըւօր Վարդ մէ թունուս էյալէթիլիքինտէ պուլունանըր իչոււն օլուպ՝ շէճագ մէ Իրազ մէ Ղէզիրեթ իւլ արեպ մէ Սուտան մէ մէմալիքի Օսմանիէյէ հէմ հուտուս օլանըր իլէ պիլ ճիւմ լէ Վիտրա գըթաթընտա պուլունան մէմալիքի էճնէպիլիէտէ սաքին օլանըր իչոււն եիւզ սէքսէն մէ եինէ մէմալիքի էճնէպիլիէտէն օլարազ Վֆրիգանըն սէվահիլ շքմալիլէ մէ դարպիլիսինտէ մէ պունըրըն գուրպիլիտէ օլան ճէզիրեթիտէ պուլունանըր իչոււն իքի եիւզ գըրգ մէ Իւմիա պուրնունտան պախա օլարազ Վֆրիգա մէ Միսա մէ Մմէրիգա մէ սայիր ադսայի պիլատտէ պուլունանըր իչոււն տախի իւշ եիւզ ալթմըշ կիւն մէհիլ վիրիլըր :

(1) Իֆրաս խուսուպըրընտա օլունաճագ իսթինաֆ իչոււն եպընըզ օն պէշ կիւն մէհիլ թաային օլունուպ , միւսթէկէնէֆ հիւքմ ու դարարը վիրիլշ օլան մահքեմէտէն պիր դօնադտան զիյատէ մէտաֆէտէ իգամէթ էյլէպիլի հարտէ , զիքր օլունան օն պէշ կիւն մէհիլ պէհեր գօնադ էչոււն պիր կիւն զամմ ու իլամէ օլունաճագ տըր :

ԵՒՒԶ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Հիւքմ ու գարար պիր սախթէ սէնէտ իւղէրինէ վագը օլմուշ եախօտ թարաֆէյնտէն պիրինին հիւքմէ մէտար օլաճագ պիր սէնէտի օլուպտա խասախինն եէտը քէթմինտէ պուլունտուղունտան տօրպը մահքիւ ում պուլունմուշ օլտուղու հարտէ՝ միւտտէթը մէհլի խթինաֆ՝ օլ սախթէ սէնէտին՝ խասաֆի թարաֆինտան իգրար վէ թաստիգ վէ եախօտ պիլ մուհարէմէ իսպաթ օլունտուղու վէ քէթմ օլունան սէնէտ տախի սահիպինէ խատ գրլնտըղը վէ եախօտ պիր սուրէթլէ էլինէ կէչախի թարիպէրտէն իթիպար օլունաճագ տըր . շու գատար քի՛ սէնէտը մէքթումուն եէտինէ կէչախի կիւնիւ՝ պա սէնէտ՝ եանի պիր իսպաթը թահրիլի իլէ թէպէյեիւն իթտիրմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր :

ԵՒՒԶ ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԵ

Միւտտէթը մէհլը իսթիյնաֆ , մահքիւ ում օլան քիմէսնէնին վէֆաթլլէ թէվգիֆ օլունուպ՝ միւտտէթը պագլլէնին իպթիասար՝ հիւքմիւն միւթէվէֆանլն իգամէթկէտհընտա վէրէսէյէ թէպլիղի թարիխինտէն իթիպար օլունաճագ տըր :

ԵՒՒԶ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԱՏՏԵ

Միւտտէթի մէհլի իսթիյնաֆլն ինգըղասըլլէ հագդը իսթիյնաֆ թարաֆէյնտէն հանկըսը օլուր իսէ օլ սուն հէր պիրի հագգընտա սագըթ օլուր . ֆագաթ՝ օլ միւտտէթ զարֆընտա հուգուգճա թարաֆէյն մագամընա գայիմ օլանկար թարաֆլարընտան իսթիյնաֆ օլունմատըղը ճիհէթլէ միւթէզարրիւր օլանլարըն անլէր ալէյհինէ մահքէմէյի թիճարէթտէ տալա իթմէյէ հագլարը օլաճագ տըր . վէ մէհլի իսթիյնաֆլն ինգըղասը իլէ հագդը իսթիյնաֆ պէր մինվալը մուհարրէր սագըթ օլաճագ իսէ տէ , թարաֆէյնտէն պիրի իսթիյնաֆ էլլէտիլի հարտէ՝ օնուն տալասը ֆասլ ու

բույեթ օլունաւնճայա աւելին՝ միւտակթը իսթիյնաֆ միւնգաղը օլսա պիլէ միւսթէէնէֆիւն աւելն օլան տիւ կէր թարաֆըն տախի իսթիյնաֆ իթմէյէ սէլահիյէ թի վար տըր :

ԵՒԻԶ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԱՏՏԻ

Պարարը գարինէ աւելնինէ տավանըն ասը հիւք միւնտէն սողրա իսթիյնաֆ օլունապիլէճէյի միսիլու , գապլ էլ հիւքիւմ տախի իսթիյնաֆ օլունմասը ճայիզ օլուր . ֆագաթ գապլ էլ հիւքիւմ իսթիյնաֆ օլունտողը հալուէ , պու գարարը գարինէ իչուն մահ.քէմէի թիճաւ բէթ իլամ վիբէճէք տիր . լաքին գարարը իտատի⁽¹⁾ վէ կէրէք գարարը մուվագգաթ աւելնինէ իսթիյնաֆ՝ անճագ տավանըն ասը հիւքմիւնտէն սողրա օլունապիլիւր . ֆագաթ օլ հիւքմիւն իսթիյնաֆիլէ պերապէր օլմագ լողըմ տըր . վէ իչ պու գարարլար հագկընտա մէհլի իսթիյնաֆ՝ եինէ ասը հիւքմիւն թէպիլիլի թարիլիսն տէն իթիպար օլունաճագ տըր :

ԵՒԻԶ ԱԼԹԱՆՃԱՐ ՄԱՏՏԻ

Իսթիյնաֆ իսթիտասընը միւթէզամմին օլան արգուհալ՝ զիրտէ պէյան օլունան շերայիթի ճամի՝ օլմագ լողըմ տըր . էվիլէլա՝ միւսթէէնէֆ վէ միւսթէէնէֆ աւելնին իամ ու շէօհրէթ վէ սանաթլէրի իլէ իգաւ մէթկէահլէրինի . սանիէն , իսթիյնաֆ օլունան հիւքմ ու գարար իլէ օլ հիւքմ ու գարար հանկը մահ.քէմէ թարաֆընտան վիբիլմիչ օլտուղունու . սալիսէն , օլունան իսթիյնաֆ նէյէ մէպնի իտուկինի , բապիան , տիւ

(1) Գարարը իտատի՝ տավանըն թահգիզ վէ բույեթինի թէսհիլ վէ նէթիճէի հիւքմիւնիւ իտատ իտէն պիլ թէտպիլի միւպէյիսն գարար արմէք տիր :

Գարարը գարինէ՝ եինէ տավանըն թահգիզ վէ բույեթինի թէսհիլ վէ նէթիճէի հիւքմիւնիւ իհաս իթտիրէն պիլ թէտպիլի միւպէյիսն գարար տըր : Գարարը մուվագգաթ տալա սուրէթը զսթիլտէն ֆապ ու հիւքմ օլունմագտան էվիլէլ թարաֆէյին վէ եախտ միւնտպիլիսն ֆիյն օլան էշտանըն մահգուր վէ եախտ թէհլիթտէն վիգայէսի իչուն մուվագգաթան իթիլիսազ օլունան թէտպիլի մուպէյիսն տիր :

վանք իսթիյնաֆէ գանունէն թաային օրունան ինչպար
 միւտտէթի զարֆրնտա միւսթէէնէֆ ալէյհին պիզզաթ
 կէլմէսի եախօտ պիր մուրախիտա վէքիլ կէօնտէրմէսի
 թալէպինի . խամիսէն , միւսթէէնէֆ էյէր իսթիյնաֆ
 տալաարնտա հազարզ չըգար իսէ , հիւքմը էվլլլին իճ
 րսարնը վէ պունուկրա պէրապէր միւսթէէնէֆ ալէյ
 հին իսթիյնաֆ մուհաքէմէսի մասրաֆիլլէ գանունէն
 թաստիգ օրունաճազ մէսարիֆի սէֆէրիլլէ վէ զարար
 ու զիյանքննն թազմինինէ պիր գավլլ քէֆիլ կէօսթէր
 տիլինի վէ ուսուլճա մուսատտազ քէֆալէթ սէնէալի
 նին մէրպուլթ իտուկինի պէյան իսէճէր տիր : Շէրա
 յիթի մէշրուհէյի ճամի օլմայան իսթիյնաֆ իսթիտա
 որ մազպուլ օլամայրպ ֆազաթ մէհլի իսթիյնաֆ հե
 նուզ թէքմիլ օլմամը իսէ միւսթէէնէֆին եէնիսէն
 շէրայիթի մէզքիւրէյէ թէվիլգէն իսթիտա թանդի
 մինէ հազգ ու սէլահիլլէթի օլմաճազ տրր :

ԵՒԻԶ ԵԿՏԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Մատտէի սապրգատա պէյան օրունտուղը իւզրէ
 թանդիմ օրունմուշ օլան իսթիյնաֆ իսթիտատի իլէ քէ
 ֆալէթ սէնէտի պիրէր գըթա սուրէթլէրիլլէ պէրա
 պէր Տէրի սէատէթտէ իսէ՝ թիճարէթ նէզարէթը ճէ
 լիլլէսինէ . վէ թաշրատա իսէ՝ հիւքիւմէթը մահալլիէ
 նին էն պիսիւք մէէմուրիսէ թազաիմ օրունուպ , նէ
 զարէթը միւշարիլլէյհա մէզքիւր սուրէթլէրին սալքնա
 մութապրգ օլտուղունը պիթթաստիգ միւսթէէնէֆ
 ալէյհէ թէպիլլ իթտիրտիքտէն սօղրա , ասրլարընը
 տիվանը իսթիյնաֆա հէվալէ իտէճէր տիր . վէ թաշ
 րալարտա հիւքիւմէթը մահալլիլլէնին էն պիսիւք մէ
 էմաւրլէրի տախի քէզալիք մէզքիւր սուրէթլէրի պիթ
 թաստիգ միւսթէէնէֆ ալէյհէ թէպիլլ իթտիրտէն
 սօղրա՝ ասրլարընը թահրիրաթը մախսուսէ իլէ տիվա
 նը իսթիյնաֆէ հալալէ օրունմազ իլուն նէզարէթը
 միւշար իլէյհայէ իրսալ իտէճէր տիր :

ԵՒԻԶ ՍԷՔՆԻՆՏԻ ՄԱՍՏԻ

Պիր հիւքմ ալէյհինէ իսթիյնաֆ օլունուպտա մաուտէի սապրգատա զիքր օլունուղը վէչիլէ միւսթէէնէֆ ալէյհէ թէպիլղ օլունուղը հալտէ, միւսթէէնէֆ վէ միւսթէէնէֆ ալէյհ' գանունէն թապիյն օլունան իհզար միւտտէթի զարֆընտա պիղզաթ տիվանը իսթիյնաֆէ հաղըր օլմաղա, եախօտ մուրախիսա վէքիլ կէօնտէրմէյէ մէճպուր օլաճագլար տըր. խիլաֆըր թագախիբինտէ, հաղըր պուլունանըն թալէպի իւզէրիէնէ՝ զըյապէն հիւքմ օլունապիլէճէք տիր. Փագաթ պուտըրէթլէ մահքիում օլան շախա՝ շէրայիթը գանունիլէյէ թէվիֆիլէն՝ եինէ տիվանը իսթիյնաֆտա իթիրան զը ալէլ հիւքմ իտէ պիլէճէք տիր :

ԵՒԻԶ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՍՏԻ

Պիր հիւքմ վէ եա գարարը գարինէյի շամիլ օլան իլամտէ օլ հիւքմիւն վէ եա գարարը գարինէնին մուվագգաթէն իճրասը տէրճ օլունմամը իտէ՝ ալէյհինտէ օլունան իսթիյնաֆ՝ իլամըն իճրասընը թէէթիլ իտէճէք տիր :

ԵՒԻԶ ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՄԱՍՏԻ

Իսթիյնաֆ օլունապիլէճէք հիւքմ ու գարարըն մուվագգաթէն իճրասը գանունէն ճայիլղ օլուպտա՝ իլամտէ պէյան ու թասրիհ գըլընմամը օլտուղը թագախիբտէ, միւսթէէնէֆ ալէյհ՝ տիվանը իսթիյնաֆտէ օլունաճագ հիւքիւմտէն էվիլէլ պիր իսթիտա թագախի, վէ տիվանը իսթիյնաֆըն նէթիճէի հիւքմիւնտէ հաղսըղ չըգար իտէ՝ մէպլաղը մահքիումուն րէտտի իչուն պիր քէֆիլ իրայէսի իլէ մուվագգաթէն իճրասընը տիվանը իսթիյնաֆտէն թալէպ իտէ պիլըր : Վէղպիք մահքէմէի թիճարէթ սուրէթը գաթիտէ հիւքմէմէէղուն օլտուղը հալտէ՝ վիրտիլի իլամտէ հիւքմիւն նէվինի թասրիհ իթմէմիշ վէ եախօտ տէրէճէի իլլատէ տէյու թասրիհ էյլէմիշ իտէ, միւսթէէնէֆ ալէյհ.

օլ հիւքմիւն մուվադգաթէն իճրասընը գախտէի մէք
քիւրէյէ թաթպիգէն թապէս խտ պիլիը :

ԵՒՒԶ ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Պիլ արս՝ մահքեմէի թիճարէթ գանուներն իյճապ
իթմէտիյի հարտէ պիր հիւքմիւն մուվադգաթէն իճ
րասընա գարար վիրմիշ խտ , միւսթէէնէֆ՝ միւսթէէ-
նէֆ ալէյհի սէրիան տիվանը խթիյնաֆէ ուսուլի վէշ-
լէ ճէլպ վէ տալէթ իթտիրէրէք՝ օլ հիւքմիւն մուվադ-
գաթէն իճրասընը մէն իթտիրմէյէ սէլահիյէթի օլու
ճագ տրը : Մահքեմէի թիճարէթին գանուներն մէէ-
զուն օլմայարագ տէրէճէի գաթիէտէ վիրմիշ օլտուղը
հիւքմիւն մուվադգաթէն իճրասը հագգընտա տախի
իշ պու գախտէ ճարի պիր :

ԵՒՒԶ ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Պիզղաթ թէրաֆէյնին վէ եա վէքիլէրինին տիվանը
խթիյնաֆէ կէլտիքլէրի կիւնտէն իթիպարէն սէքիզ
կիւն զարֆընտա միւսթէէնէֆ մահքեմէի թիճարէթին
հիւքմիւ հագկընտա օլան իթիրաղ վէ շէքէայէթլէրի-
նի մատտէ պէ մատտէ պիր գրթա մէմհուր վէ մուվա
լաիհա իլէ տիվանը խթիյնաֆէ արղ ու պէյան իթմէ-
յէ մէճպուր տրը . վէ իշ պու լաիհանըն սուրէթի
միւսթէէնէֆ ալէյհէ թէպլիզ օլունուպ՝ պու տախի
տիկէր սէքիզ կիւն զարֆընտա ճէվապլէրինի թահրի-
րէն պէյան իթտիրտէն սօղրա , հէման թէրաֆէյն տի-
վանը խթիյնաֆա տաալէթ պիրլէ տավալարը բույէթ
գըլնաճագ տրը :

ԵՒՒԶ ՕՆ ԻԻԶԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Իսթիյնաֆտա եէնի պիր տավա եանի՝ տէրէճէի
իւլա մահքեմէսինտէ տէրմէյան օլունմուշ օլան խտաիւ
պէրտէն պաշգա պիր տավա իհտասը ճայիզ օլմաղ .
ֆագաթ ասըլ իտտիա օլունան ագճէ մուգապիլնտէ
թագաս վէ մահտուպ իթտիրմէք իտտիասը վէ եախօս
իտտիաի ապիլի ճէրհ վէ իպթալ վէ եա թէէյիա խտ-

ձէք տէրախիլ ճէտխտէ խպրագը վէ տերեճէի իւլատէ
թէրէթթիւ պ իտէն հիւքիւմտէն սողրա տարը միւտ
տիա պիհին իչէմիշ օլան կիւզէշթէ վէ իճար վէ պու
նա միւթէֆէրրի օլաճագ մէսարիֆ իւէ հիւքմիւ մէզ
քիւրտէն սողրա վուգու պուլաճագ դարար ու զիյան
խտախալէրի մագպուլ օլաճագ արր :

ԵՒԻԶ ՕՆ ՏԵՕԲՏԻՒՆՃԻՒ ՄԱՍՏԵ

Թարաֆէյնտէն պաշգա հիչ պիք քիմէսնէնին տավա
ճը սրֆաթիլի իսթիյնաֆէ տուխուլի ճայիզ օլամագ .
ֆագաթ իսթիյնաֆ օլունան հիւքիւմալէյհինէ իթիլրագ
իւլ զայր խուսուսինէ նրզամէն հագկը օլան իւչիւնճիւ
քիմէսնէլէր իսթիյնաֆէ տախալէթ իտէպիլիք :

ԵՒԻԶ ՕՆ ՊԵՇԻՆՃԻՒ ՄԱՍՏԵ

Վիւսթէէնէֆ իւչ սէնէ տավասրնը արամայրպտա
միւսթէէնէֆ ալէյհին իսթիտապը իւզէրինէ ֆասլը
մախուսրնտա պէյան օլունաճագը վէճէլէ իսթիյնաֆ
տավասրնըն արթըգ քէէն լէմ եէքիւն հիւքմիւնտէ
թութուլմասրնա դարար վիրիլալի հալտէ՝ թիճարէթ
մահքէմէսինին հիւքմիւ՝ սուրէթը գաթիտէ վիրիւ
միշ աոտ օլունաճագ արր :

ԵՒԻԶ ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՍՏԵ

Մուհաքէմաթ հագկընտա մահարթի թիճարէթտէ
ճարի օլան իւսուլ վէ գավախտի սայիրէ՝ տիւանը իւ
թիյնաֆտէ տախի սյնիլի մէրի օլաճագ արր :

ԵՒԻԶ ՕՆ ԵԵՏԻՆՃԻՒ ՄԱՍՏԵ

Նչէր իսթիյնաֆը տավա՝ իւսուլ վէ գախտէսինէ
թէվֆիգէն իճրա օլունուպտա գաթէն պի էտաս օլուու
ղի թէպէյիւն իտէր իտէ , բէտա օլունուպ՝ մահքէ
մէի թիճարէթին հիւքմ ու գարարը թասաիգ օլունա
ճագ արր . վէ պիլ պքս , իսթիյնաֆ խուսուսի հագլը
օլուուղը թէհագգուգ իթտիլի թագաիրտէ՝ մահքէմէի
թիճարէթին իլամը ֆէսիս օլունուպ՝ հագսրղ օլուու

զու թէպէ՛յ յիւն իտէն մատտէ՛լէրի իսլահ գրընա-
ճագ տըր :

ԵՒՒԶ ՕՆ ՍԵՔՒԶԻՆՃԻ ՄԱՍՏԷ

Իսթիյնա՛ֆը տալա պիր գարա՛րը գարինէ ալէ՛յ հինէ
վագը օլուպոտ իշ պու գարա՛րը տիվանը իսթիյնա՛ֆ
ֆէսիս իտէրէք էանայի մուհարէմէտէ տալայը մէգըիւ-
րէ հիւքմը գաթի տէրէճէսինէ կէլմիշ օլուղը կէօ-
րիւնիւր իտէ , անը տալայը տախի պերապէրճէ գա-
թիէն հիւքմ իտէպիլէճէք տիր : Քէզալը գանուն վէ
իւսուլը տատիլիէ առէմը րիայէթլէ եափըմը օլան
մահարիմի թիճարէթ հիւքիւմլէրինի տիվանը իսթիյ-
նա՛ֆ ֆէսիս իտուպ , եէնիտէն բույէթը տալա իտէ պի-
լէճէք տիր :

ԵՒՒԶ ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՍՏԷ

Իմը իսթիյնա՛ֆտէ թարաֆէյնտէն հէր հանկըսը
հագսըզ չըգար իտէ , գէյը գանունը թիճարէթին եիւզ
իքինճի մատտէսի իճապընճա՛ էվվէլ վէ ախէր նըղամէն
վուգու պուլան պիլ ճիւմիէ տալա մեսարիֆինին թէ-
էտիլէսինէ մահքիում օլուր , պու՛նտան պաշգա միւս-
թէէնէֆ հագսըզ չըգարը թագտիրճէ , ճէղո՛ի նագ-
տի օլմագ իւզրէ տիվանը իսթիյնա՛ֆ սանտըղնա օն
պէշլիք իթասընա մահքիում օլուր :

ԵՒՒԶ ԵՒՐՄԻՆՃԻ ՄԱՍՏԷ

Ղըյապէն վուգու պուլան հիւքիւմլէր ալէ՛յ հինէ
իթիրաղ օլունտուղը հարտէ , իշ պու իթիրա՛ղը ալէլ
հիւքմ տալասը՝ իւսուլ վէ գախտէի մախտուսէսի իւ-
զէրինէ՛ եինէ տիվանը իսթիյնա՛ֆտէ բույէթ օլունա-
ճագ տըր :

ԵՒՒԶ ԵՒՐՄԻ ԳՒՐԻՆՃԻ ՄԱՍՏԷ

Իմը իսթիյնա՛ֆտէ կէրէք թարաֆէյն մուվաճէհէ-
լէրինտէ վուգու պուլան վէ կէրէք ղըյապէն օլունուպոտ
իթիրա՛ղը ալէլ հիւքմ իշուն թապին օլունանուշ միւտ

տէ՛թ զարՖրնտա ալէյ հինէ խոթիտա վուգու պու ընայան
հիւքիւմ սուրէթը գաթիկտէ ատոտ օլունուր . անձագ
նիզանը մախաուսունա թէվֆիդէն իշ պու հիւքմ ա
լէյհինէ խատէի մուհարէմէ խոթիտաը ճարի օլուպ .
պու տախի վուգուինտէ՝ եինէ տիվանը խոթիյնաֆտէ
բույէթ վէ գաթ օլունաձագ տըր :

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԼ

Իատէի մուհարէմէ շրայիթի պէյանընտա տըր :

ԵՒԻԶ ԵՒՐՄԻ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Մէհարիմի թիճարէթտէն վէ եա տիվանը խոթիյ
նաֆտան թարաֆէյի մուվաձէհէլէրինտէ տէրէձէի ա
խիրէտէ լահիզ օլան վէ քէզալիք տէրէձէի ախիրէտէ
զըյապէն վիրիվապտէ իթիլաղը տէլ հիւքմիւ գապուլ
իթմէյէն հիւքմ ու իլամ ալէյհլէրինէ պէր վէչը աթի
պէյան օլունան էսպապտէն տօլայը թարաֆէյին վէ
եախօտ անլէր մագամընա գայիմ օլանլարըն պիրիսի
ճանիպինտէն թագտիմ օլունաձագ սրգուհալ իլէ խ
տէի մուհարէմէ օլունա պիլիր :

ԵՒԻԶ ԵՒՐՄԻ ԻԻԶԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Իատէի մուհարէմէ խոթիտաը իչուն թապիին օլու
նան էսպապ , էվվէլա՝ խոթիտա օլունամանը օլան մատ
տէլէրին հիւքմ օլունամուշ օլմար , սանիէն , խոթիտա
օլունամուշ օլան մրգտարտէն ֆաղլա շէյ հիւքմ օլուն
մար . սալիսէն , խոթիտա օլունան մէվատտէն պազը
սընըն հիւքմ եէրինտէ մէսքիւթ իւն ան գալմար .
րապիան , մէհարիմի թիճարէթին պիրիսինտէ վէ եա
խօտ տիվանը խոթիյնաֆտէ պիր մատտէ իւղէրինէ տէ
րէձէի ախիրէտէ օլարագ հիւքիւմ լահիզ օլտուգտան
սօղըա , թարաֆէյն պիր՝ վէ սապլէթ վէ վէքեալէթձէ
սըֆաթլէրի տախի պիր իքէն եինէ օլ մատտէ իւղէրի
նէ օլ մահարէմէ վէ եա տիվանը խոթիյնաֆտէ թագեի
րի հիւքմէ սէպէպ օլաձագ պիր շէյ վուգուա կէլմէք

սիդին եինէ տերէճէի ասիրէտէ օլարադ օլ հիւքմէ
 միւպային պիր հիւքմ իտիլմէսի , խամխանն , պիր իլամ
 տէ քեաֆէսի պիրտէն իճրա օլունամնյաճագ սուրէթ
 տէ պիրպիրինէ միւպային հիւքիւմէր պուլունմար .
 սասիսէն , տավանըն էսնաի բույթթինտէ սահիպի իս
 թիտանըն խամի թարաֆրնտան զուհուր իթմիշ վէ
 մահքեմէնին հիւքմ ու գարարնա թէէսիրի օլմուշ
 պիր հիլէնին վուգու պուլմար , սասիէն , հիւքմ ու
 գարարէ էսա իթթիխազ օլունմուշ օլան էվրագ վէ
 սէնէտաթըն պատտ էլ հիւքմ սասիթէ օլուղը իգրար
 վէ էա խալթ օլունմուշ օլմար , սամինէն , հիւքմէ
 մէտար օլուպ խամի թարաֆրնտան քէթմ օլունմուշ
 վէ էա իթտիրիլմիշ պատղը սէնէտաթ վէ էվրագըն
 պատ էլ հիւքմ սահիպի խթիտանըն եէաինէ կէշմիշ
 օլմար , թասիէն , տէվլէթ վէ էա գասապա վէ գարի
 յէ ահալիսի վէ էպնիլէի միրիլէ վէ մէվգուֆէ վէ էա
 խոտ էլթամ ալէյհինտէ տավա օլունուպ հուգուգլէ
 բինին մուհաֆազար իչուն թարաֆլարընտան նրզա
 մէն ըղըմ կէլէն վէքիլէրի օլմագսըղըն հիւքիւմ լա
 հիգ օլմար խուսուպէրի տիր :

Ե Ի Ի Զ Ե Ի Բ Մ Ի Տ Ե Ի Բ Տ Ի Ի Ն Ժ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Նրզամէն հիւքմիւ պաթըլ օլան մէվատ վուգուին
 տէ տաիսի իտաէի մուհաքէմէ իսթիտար ճաիղ օլուր .
 մէվատը մէրգումէ , էվլէլա՝ հիւքմ ու գարարը վիր
 միշ օլան մահքեմէ վէ տվանըն նիզամընա թէվֆիգէն
 թէրբիպ վէ թէշքիլ օլունմամըշ օլմար , սանիէն , վէ
 գաիֆի տաիրէսինտէն օլմայան պիր տավայը բույթթ
 իթմիշ վէ էա տերէճէի ասիրէ իչուն գանուէն
 թապին օլունմուշ օլան հուտուտտէն խարըճ օլարագ
 տավայը՝ գաթի սուրէթլէ հիւքմ էլէմիշ վէ էախոտ
 գանուէն հիւքմիւ սսոգթ օլմայաճագ մէվատը՝ սա
 գթ հիւքմիւնտէ թութուլմուշ վէ էա շայանը գա
 պուլ կէօրմէմիշ օլմասիլէ հուգուգուէնը թէճավուգ
 էլլէմէսի , սալիսէն , մուհաքէմէ ուսուլինին իճրասրն

տա մէ պունուն իշխան եագրլան էվրագը բէսմյէնին
 թանդիմ մէ թէպլիղինատ իճրասը լազըմ կէլէն գաւա-
 խա մէ շարաիթ քի՛ պունլարա բիայէթ օլունմամարըը
 թագաիրճէ ուսուլու մուհաքէմէ մէ էվրագը մէղքիւ-
 բէնին պութլանընը իճաս պտէր⁽¹⁾ կէրէք հինի մու-
 հաքէմէտէ մէ կէրէք թարաֆէյնին պունտան սօլայը
 օլան հագգը շէքեայէթլէրինտէն սագըթ օլմամըլ օլ-
 մայարը շարթլլէ գապլ էլ մուհաքէմէ պու գաւախա
 մէ շէրայիթէ բիայէթ գըլընմամըլ օլմասը , բապիան ,
 լահիգ օլան հիւքմիւն իլէլ մէ էսպապընըն պէյան օ-
 լունմամասը , խամիտէն , զէքր օլունան հիւքմիւն գա-
 նուննամէ իպարէսինէ ալէնէն մուղայիր աիւշմէսի
 խուսուպէրի տիր :

ԵՒԻԶ ԵՒՐՄԻ ԳԵՂԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իատէի մուհաքէմէ միւտաէթի՛ մէվգիինէ կէօրէ
 իսթիյնաֆ իշխան եիւղիւնճիւ մէ եիւղ պիրինճի մատ-
 տէլէրտէ թասային օլունան միւտաէթ գատար օլուպ ,
 իատէի մուհաքէմէ իսթխասը իշպու միւտաէթը
 մուայէնէ զարֆընտա թագաիմ օլունմագ լազըմ տըր :

ԵՒԻԶ ԵՒՐՄԻ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԱՏՏԵ

Մէվատար աթիյէտէ միւնտէրիճ օլան խուսու-
 սաթտան մատա իատէի մուհաքէմէ իսթիտարընըն
 միւտաէթի՛ լահիգ օլան հիւքմ թարաֆէյն մուվաճէ-
 հէսինտէ վագը օլմուշ խտէ , իլամըն պիզգաթ թարա-
 ֆէյնէ մէ եախօտ իգամէթկէահլէրինէ թէպլիղի թա-
 րիխինտէն մէ զըյապէն վուգու պուլմուշ խտէ , իթիրագը
 ալէլ հիւքմ իշխան թասային օլունան միւտաէթին ինգը-
 գասընտան իթիպար օլունամագ տըր :

(1) Ուսուլու մուհաքէմէ մէ էվրագը բէսմյէնին պութլանընա տաիր օ-
 լան շէքեայէթին՝ հէր կէօնէ մուխատէ մէ միւճալէպէտէն էվիլէլ
 իրատ օլունմասը լազըմ կէլիպ . եալընըգ մահաքէմէնին հուսուլու մէ-
 ղայիֆի պահսը պունա թագատուիւմ իտէր . թարաֆէյն պէօլէ
 պութլանէ տաիր օլան շէքեայէթլէրինի վագթիլէ իրատ իթմէտէքէրի
 թագաիրճէ , հագգը շէքեայէթլէրինտէն սագըթ օլմուշ օլուլար :

ԵՒՒԶ ԵՒՐՄԻ ԵՆՏՆՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Մուհարէմէտէ նըղամէն վասը վէ եա վէքիլէրի պուլունմամլը օլան եէթիմլէր հազգընտա, միւտտէ թը մէզքիւրէ՝ վէրիլէն իլամըն հաստը պիւլուղէ իր տիրտէն սօղրա քէնտիլէրինէ պիղղաթ՝ վէ եա իգաւ մէթիկրահլէրինէ իճրա օլունաւձազ թէպլիղի թարիխինտէն հէսասղ օլունաւձազ տրը :

ԵՒՒԶ ԵՒՐՄԻ ՍԵՔԻԶԻՆՃԻ ՄԱՍՏԵ

Իպրաղ օլունան սէնէտաթըն սախթէ օլտուղու վէ եա սահիպի իսթիտանըն խասմի թարաֆընտան հիլէ վուգուա կէլուլի վէ եախօտ մէքթոււմ օլուպ հիլնի մուհարէմէտէ իպրաղ օլունամայան պաղը էվրազըն մուախտարան էլէ կէչիրիլմէսի խուսուլէրի իաակի մուհարէմէլէ սէպէպ օլմուշ իտէ, օլ հալտէ լի էճլ էլ իսթիտա թասային օլունան միւտտէթ՝ օլ սէնէտաթըն սախթէլիլ վէ եա խասմին հիլէսի թահազգուգ իթտիլի վէ եախօտ էվրազը մէքթոււմէնէն էլէ կէչիրիլուլի կիւնտէն իթիպար օլունաւձազ տրը . ֆազաթ եէվ մը մէզքիւրիւն իհթիձաձէ սալիհ էվրազ իլէ իոպաթ օլունամասը լաղըմէտէն տրը :

ԵՒՒԶ ԵՒՐՄԻ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՍՏԵ

Իաակի մուհարէմէ իսթիտասը, իքի իլամըն պիր պիրինէ մուպային օլմասընտան նաշի վազը օլտուղու հալտէ՝ միւտտէթը մէզքիւրէ մուախտարէն օլան իլամըն թէպլիղի թարիխինտէն հէսասղ օլունուր :

ԵՒՒԶ ՕԹՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԱՍՏԵ

Մահքիււմ օլան թարաֆըն վէֆաթը վուգուլին տէ՝ իաակի մուհարէմէ միւտտէթի, իսթիլնաֆը տավա իչիւն պալատէ մուհարրէր եիւզ իւչիւնձիւ մաստէտէ պէյան օլունուղու վէչիլէ թէվգիթ օլունուպ միւտտէթը պազըլէ՝ միւթէվէֆանըն վէրէսէսինէ հիւր միւն թէպլիղի թարիխինտէն իթիպար օլունաւձազ տրը :

ԵՒԻԶ ՕԹՈՒԶ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իստեի մուհաքեմէ իջիւն թասային օլունան միւտ տէթ պիր քէրրէ միւնգաղլլէ օլտուգտան սօղըս, ար թըգ մահքիու մըն թագաթիմը իսթիտայէ հագգը օլա մաղ, անձագ իստեի մուհաքեմէտէ միւտաիւն ալէյհ պուլունան քիմէսնէ՝ իլամըն ահքեամընտան պաղըսը քէնտու լէհուսընտէ օլմագ ճիհէթիլլէ ալէյհինտէ օլան տիկէր հիւքիւմէր հագգընտա վագթիլլէ իստեի մուհաքեմէ իջիւն իսթիտա իթմէմիշ օլտա պիլլէ, եինէ տիկէր թարաֆըն իսթիտասը իւղէրինէ օլաձագ մուհաքեմէնին իսթամընա գատար մարր իւղ զիւր ալէյհինտէ պուլունան հիւքիւմէր հագգընտա օ տախի իստեի մուհաքեմէյի իսթիտա իտէպիլլը :

ԵՒԻԶ ՕԹՈՒԶ ԻՔԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Իստեի մուհաքեմէ իսթիտասը պիր արղուհալ իլէ օլուպ՝ Տէրի սէատէթտէ իտէ՝ թիձարէթ նագըրընա վէ թաշրատա իտէ հիւքիւմէթը մահալլէնին էն պիւյիւք մէմուրունա պիթթագաթիմ՝, բէտտ օլունան իլամը վիւմիշ օլան մահքեմէ վէ եա տիվանը իսթիյնաֆէ հէվալլէ օլունուր, զիւր օլունան իսթիտա՝ իլամը վիւմիշ օլան մահքեմէնին զսրը պիր մահքեմէտէ ախէր պիր տալանըն բույէթի էննասընտա իպրագ օլունուպտա վագը օլան իթիրագ իւղէրինէ իստեի մուհաքեմէ իսթիտա օլունանուշ օլտա պիլլէ, իշպու իսթիտա՝ եինէ իլամը մէգքիւրի վիւմիշ օլան մահքեմէյի հէվալլէ օլունուր : Ախէր տալայը բույէթ իթմէքտէ օլան մահքեմէ տախի օլ տալայը իձապընա կէօրէ եա իսթիտաի մէգքիւրիւն հիւքիւմէնէ գատար թաալլու վէ թէվգիֆ իտէր վէ եախօտ շիմախտէն հիւքիմ ու ֆասընա մուպաշէրէթ էյլլը :

ԵՒԻԶ ՕԹՈՒԶ ԻԻՉԻՆՃԻ ՄԱՏՏԵ

Տէվէթէ պիտ օլմայան հէր պիր իստեի մուհաքեմէ իսթիտասընը թագաթիմ իտէձէք քիմսէ՝ ձէղախնագաթի

օլմագ իւղըէ օն մէճիտիցէ եիւղիւք ալթուներ վէ
խասմինին զարար ու զկանը թաղմինէ մէտար օլմագ
վէ սրատէհու տահա զկատէ զարար խտտիտար հաւ-
գընա տախի խալէլ վիրմէմէք իւղըէ պէշ եիւղիւք
մէճիտիցէ ալթուներ պէր վէչհի վիշին մահքէմէ սան-
տըզընա թէսլիմ իթմէտիքձէ իսթիտասը գապուլ օրուն
մայաճագ տըր , ֆագաթ բէտտ օրունան իլամ զըյա-
սընտան վէրիլմիշ իսէ մէսպալիզը մէզըբիւրէնին եալը-
նըղ նըսֆընը թէսլիմ իթմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր :

Ե Ի Ի Զ Օ Թ Ո Ւ Զ Տ Ե Օ Ր Տ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Իատէի մուհարէմէ իսթիտասը մահքէմէյէ սրատէլ
հէվալէ թարաֆէյնին մահքէմէյէ կէլմէլէրի զըմնընտա
իշպու գանուենամէնին իրինձի ֆասընտա թասյին օ-
րունան մուհլէթ զարֆընտա՝ ուսուլի վէչհիլէ թարա-
ֆէյն ձէլլ ու իհպար օրունարագ , օլ մահքէմէտէ մէվ-
ձուտ սըլունաճագ աղս հէր քիմլէր օրուր իսէ օլ-
սուն , իւսուլը ճարլցէյէ թէվֆիզէն մուհարէմէլէրի
իճրա օրունուր :

Ե Ի Ի Զ Օ Թ Ո Ւ Զ Պ Ե Շ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Իատէի մուհարէմէ իսթիտասը՝ բէտտ օրունան իւ-
լամըն իճրասընը թէէխիր իթմէզ . վէ թէէխիր իճրա-
սը թալէս օրունաա պիլէ մահքէմէ թարաֆընտան հիջ
պիլր վէչհիլէ մուվաֆագաթ օրունամագ :

Ե Ի Ի Զ Օ Թ Ո Ւ Զ Ա Լ Թ Ը Ն Ճ Ը Մ Ա Տ Տ Ե

Իատէի մուհարէմէ իսթիտասը իւղէրինէ մէճիաձէ
վագը օլաճագ մուհարէմէտէ եիւղ եիրմի իւշիւնձիւ
վէ եիւղ եիրմի տէօրաիւնձիւ մատտէլէբատ սէյան
գըլընան էսպապտէն պաշգա պիլր սէսէս մէվըուր
սրահս օլամայաճագ տըր :

Ե Ի Ի Զ Օ Թ Ո Ւ Զ Ե Ե Տ Ի Ն Ճ Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Իատէի մուհարէմէ իսթիտասը՝ լէտէլ հաձէ բէտտ
օրունուղու հարտէ՝ պարտտ մասթուր ձէզաի նագ-
աինին զապթընա վէ սէտէլը թաղմին օլարագ մէվ-

դուք օրան ազճէնին խամինէ իթա օրունմասրնա վէ
իճապը թագտիրինտէ պունտան զկտատէ թագմինաթ
իթասրնա սահիպի իսթիտա մահքիում օլաճագ արը (1) :

Ե Ի Ի Զ Օ Թ Ո Ի Զ Ս Ե Գ Ի Զ Ն Ի Ն Ժ Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Պիլ սքս՝ իատէի մուհաքէմէ իսթիտասը գապուլ
օրունտուղը թագտիրտէ բէտտ օրունան իլամին ֆէս
խիյլէ թարաֆէյնին իշպու իլամտէն էվիլէլ պուլուն
տուգլարը հալէ բիւճաթ գըլլնմասրնա վէ պէրիլէչնի
մուհարրէր մահքէմէ սանտղղնա էմանէթէն թէսլիմ
օրունան մէպալիղին սահիպինէ բէտտ օրունմասրնա վէ
զիքր օրունան իլամ մուճիպինճէ մահքիում պիհ օրուպ
թահսիլ օրունմուչ օրան նագրտ վէ էշէանրն իաակսի
նէ հիւքմ օրունաճագ արը :

Ե Ի Ի Զ Օ Թ Ո Ի Զ Տ Օ Գ Ո Ի Զ Ո Ի Ն Ժ Ո Ի Մ Ա Տ Տ Ե

Գապուլ օրունան իատէի մուհաքէմէ իսթիտասը
լքի իլամին պիր պիրինէ մուպային օլմասրնտան նէշէթ
իթալի հալտէ՝ էվիլէճէ վիրիլմիշ օրան իլամին ահքեա
մը թէմամիյլէ իճրա գըլլնաճագ . վէ էսպապը սաիրե
տէն սօլայը վագը օլտուղը սուրէթտէ՝ էսանը տաու
վա օրան խուսուսաթ եինէ օլ մահքէմէտէ միւճէտաւ
տէն պիլբույէ գաթիէն հիւքմ օրունաճագ արը :

Ե Ի Ի Զ Գ Ը Բ Գ Ը Ն Ժ Ը Մ Ա Տ Տ Ե

Իատէի մուհաքէմէ իսթիտասը իւզէրինէ վիրիլէն
հիւքմ ու իլամին ալէյհինէ պիթէքրար իատէի մուհա
քէմէ իսթիտասը գապուլ օրունմուգ . վէ շայէա իտէն
օրուր իտէ՝ խամինին զարար ու զկտան իտախասրնա սե
լահիլէթի վարարը :

(1) Իատէի մուհաքէմէ իսթիտասը՝ թագային օրունան միւտաթտէն սօլ
րա թագտիմ օրունմուչ վէ եւ թագտիմին տէն մուգաուտմ՝ իճրասը
լայլմ կէլէն շէրայիթ իֆա օրունմամը վէ եախտ մուտմլաթը մու
հաքէմէյէ սաիր օրան շէրայիթէ թէմամիյլէ բիպլթ գըլլնմասրն :
եախտ իրտտ օրունան հոպապ թէպէյիւն իթաիրիլէմիշ օրտտ գու
հալտէ՝ իսթիտասի մէղքիւր բէտտ օրունաբ :

101
101

ՅՕՀԱՆՆԵՍ ՄԻՒՀԵՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆՏԵ

ԹԱՊ ՕՂՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ
